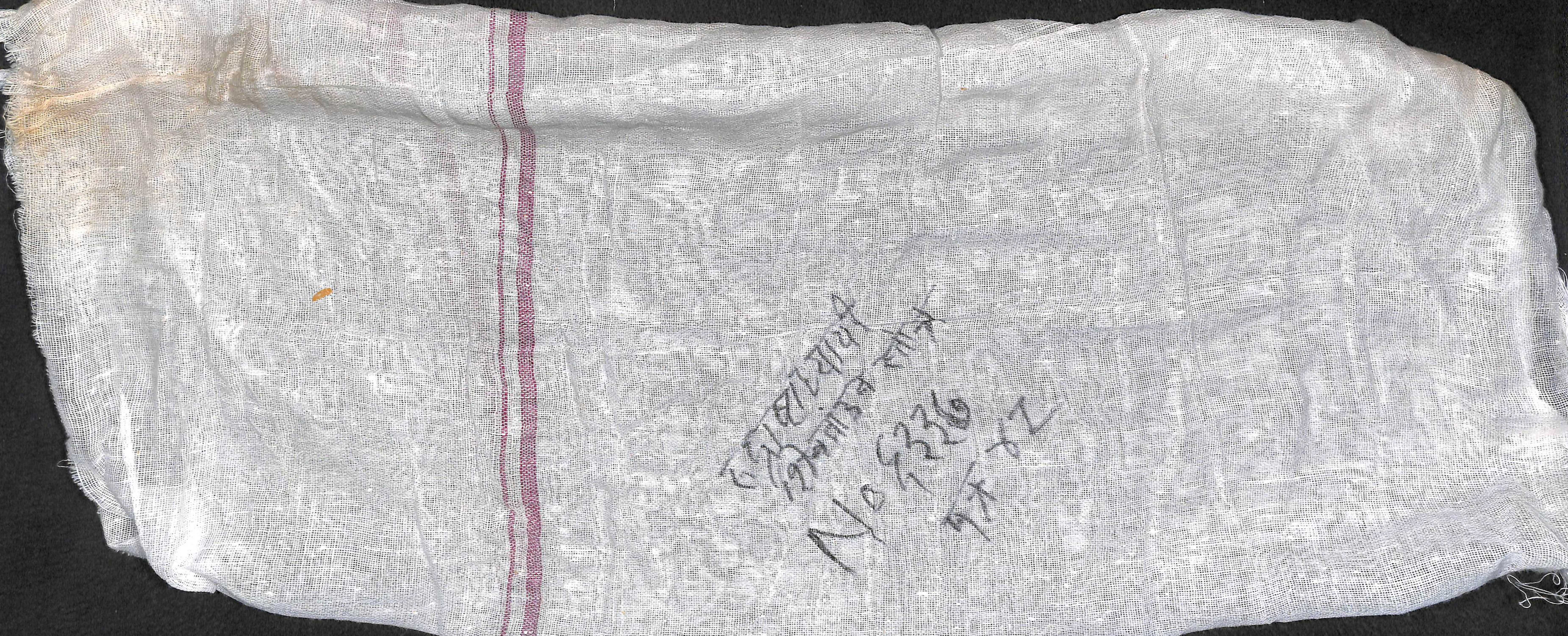

No 4336

ॐ श्रीगणेशायनमः ॥ हरिः ॐ ॥ अथ प्रयोजनसंहिताप्रारंभः॥ तत्र
संध्यामंत्राः॥ ॐतत्सवितुर्व्वरेण्यम्भर्ग्गोदेवस्यधीमहि ॥ धियोयोनः
प्रचोदयात् ॥ १ ॥ ॐसूर्य्यश्चमामन्युश्चमन्युपतयश्चमन्युकृतेभ्यः
पापेभ्योरक्षन्ताम् यद्रात्र्यापापमकार्षम्मनसावाचाहस्ताभ्याम् प
द्भ्यामुदरेणशिश्ना रात्रिस्तदवलुंपतु यत्किञ्चिद्दुरितंमयि । इदमहंमा
ममृतयोनौसूर्य्येज्योतिषि जुहोमि स्वाहा ॥ २ ॥ ॐआपः पुनन्तुपृ
थिवींपृथ्वीपूतापुनातुमां पुनन्तुब्रह्मणस्पतिर्ब्रह्मपूतापुनातुमां यदु
च्छिष्टमभोज्यंचयद्वादुश्चरितंमम सर्व्वम्पुनन्तुमामापोसताञ्चप्रतिग्र

मंत्र

॥१॥

हᳬस्वाहा ॥ ३ ॥ ॐ अग्निश्चमामन्युश्चमन्युपतयश्चमन्युकृते
भ्यः पापेभ्योरक्षन्ताम् यदह्नापापमकार्षम्मनसावाचाहस्ताभ्याम् प
द्भ्यामुदरेणशिश्ना अहस्तदवलुम्पतु यत्किञ्चिद्दुरितंमयि इदमहम्माम
मृतयोनौ सत्येज्योतिषि जुहोमिस्वाहा ॥ ४ ॥ ॐ आपोहिष्ठामयोभु
वस्तानऽऊर्ज्जेदधातन । महेरणायचक्षसे ॥ ५ ॥ योवः शिवतमोरस
स्तस्यभाजयतेहनः । उशतीरिवमातरः ॥ ६ ॥ तस्माऽअरङ्गमामवो
यस्यक्षयायजिन्वथ ॥ आपोजनयथाचनः ॥ ७ ॥ ॐ सुमित्रियान
ऽआपऽओषधयः सन्तुदुर्म्मित्रियास्तस्मैसन्तुयोस्मान्द्वेष्टियञ्चवं

सं०

॥१॥

यन्द्विष्मः ॥ ८॥ ॐ द्रुपदादिवमुमुचानः स्विन्नःस्नातोमलादिव ॥
पूतंपवित्रेणेवाज्यमापः शुन्धन्तुमैनसः ॥ ९ ॥ ॐ ऋतञ्चसत्यञ्चा
भीद्धात्तपसोध्यंजायत ततोरात्र्यंजायततततः समुद्रोअर्णवः समु
द्रादर्णवादधिसंवत्सरोऽअंजायत अहोरात्राणिविदधद्विश्वस्यमिष
तोवशी सूर्य्याचंद्रमसौधातायथापूर्वमकल्पयत् दिवञ्चपृथिवीञ्चा
न्तरिक्षमथोस्वः ॥ १० ॥ ॐ उद्वयन्तमसस्परिस्वः पश्यन्तऽउत्त
रम् । देवन्देवत्रासूर्य्यमगन्मज्ज्योतिरुत्तमम् ॥ ११ ॥ ॐ उदुत्त्यञ्जा
तवेदसन्देवंवहन्तिकेतवः ॥ दृशेविश्वायसूर्य्यम् ॥ १२ ॥ ॐ चि

मंत्र

॥ २ ॥

त्रन्देवानामुदगादनीकञ्चक्षुर्म्मित्रस्यवरुणस्याग्नेः ॥ आप्राद्या
वापृथिवीऽअन्तरिक्षठंसूर्यऽआत्माजगतस्तस्थुषश्च ॥ १३ ॥
ॐ तच्चक्षुर्देवहितम्पुरस्ताच्छुक्रमुच्चरत् ॥ पश्येमशरदः शतञ्जीवेमशर
दः शतठंशृणुयामशरदः शतम्प्रब्रवामशरदः शतमदीनाः स्यामश
रदः शतम्भूयश्चशरदः शतात् ॥ १४ ॥ ॐ तेजोसिशुक्रममृतमायु
ष्पाऽआयुर्म्मेपाहि । देवस्यत्त्वासवितुः प्प्रसवेश्विनोर्ब्बाहुभ्यां
म्पूष्णोहस्ताभ्यामाददे ॥ १५ ॥ देवागातुविदोगातुंवित्त्वागातुमि
त । मनसस्पतऽइमन्देवयज्ञ ठं स्वाहाव्वातेधाः ॥ १६ ॥ ॥ अथ

सं-

॥ २ ॥

रु० १

नियोगः ॥ ॐ मनोजूतिर्जुषतामाज्यंस्यबृहस्पतिर्य्यज्ञमिमन्त्वरिष्टंय्यज्ञᳬसमिमन्दधातु ॥ व्विश्वेदेवासऽइहमादयन्तामो म्प्रतिष्ठ ॥ ॐ हृदयाय नमः ॥ १ ॥ अबोध्यग्निरितिमन्त्रस्य बु विष्ठिरा ऋषिः। त्रिष्टुप् छन्दः। अग्निर्देवता। शिरोन्यासे जपे विनि गः ॥ ॐ अबोद्ध्यग्निः समिधाजनानाम्प्रतिधेनुमिवायतीमुषासं यह्वाऽइवप्प्रवयामुज्जिहानाᳬप्रभानवःसिस्रतेनाकमच्छ ॥ ॐ शि स्वाहा ॥ २ ॥ मूर्द्धानमितिमन्त्रस्य भरद्वाज ऋषिः। त्रिष्टुप् छन् अग्निर्देवता। शिखान्यासे जपे विनियोगः ॥ ॐ मूर्द्धानन्दिवोऽअ

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ आचम्य प्राणानायम्य । देशकालौ संकी
च । संकल्पः । अद्य पूर्वोच्चारितैवंगुणविशेषणविशिष्टायां शुभपुण्यति
ममाऽऽत्मनः श्रुतिस्मृतिपुराणोक्तफलप्राप्त्यर्थं धर्मार्थकाममोक्ष
द्धिद्वारा सर्वव्याधिनिरासपूर्वकं सर्वाभीष्टसिद्ध्यर्थं श्रीभवानीश
देवताप्रीत्यर्थं च रुद्रैकादशिन्यभिषेकयुक्तं सकृदावर्तनाभिषे
क्तं वा अमुकद्रव्येण रुद्राभिषेकमहं करिष्ये । तदङ्गतया विहि
शरीरशुद्ध्यर्थं लघुषडङ्गन्यासांश्च करिष्ये ॥ मनोजूतिरितिमन्त्र
बृहस्पतिर्ऋषिः । बृहती छन्दः । बृहस्पतिर्देवता । हृदयन्यासे ज

तद्विश्वतस्परिपात् ॥ सम्बाहुभ्याुन्धमंतिसम्पतंत्रैर्द्यावाभूमींजनयं ऽएकः ॥ ॐ नेत्रत्रयाय वौषट् ॥ ५ ॥ मानस्तोक इतिमन्त्रस्य परमे
ऋषिः । जगती छन्दः । एकरुद्रो देवता । अस्त्रन्यासे जपे विनियो
॥ ॐ मानस्तोकेतनयेमानुऽआयुषिमानोगोषुमानोऽअश्वेषुरीरि
मानोवीरान्रुद्रभामिनोवधीर्हविष्मन्तःसदमित्त्वाहवामहे ॥ ॐ अ
य फट् ॥ ६ ॥ ॥ इति लघुषडङ्गन्यासाः ॥ ॥ ७ ॥

म्पृथिव्याव्वैश्वानुरमृतऽआजातमुग्निम् ॥ कुविँसुम्म्राजुमतिंथिञ्ज
नामासन्नापात्रंञ्जनयन्तदेवाः ॥ ॐ शिखायै वषट् ॥ ३ ॥ मर्म्माणि
इतिमन्त्रस्य अप्रतिरथ ऋषिः। विराट् छन्दः। मर्म्माणि देवता। क
न्यासे जपे विनियोगः ॥ ॐ मर्म्माणितेवर्म्मणाच्छादयामिस
स्त्वाराजामृतेनानुवस्ताम् ॥ उरोर्व्वरीयोवरुणस्तेकृणोतुज
न्त्वानुदेवामदन्तु ॥ ॐ कवचायहुम् ॥ ४ ॥ विश्वतश्चक्षुरितिम
स्य विश्वकर्मा भौवन ऋषिः। त्रिष्टुप् छन्दः। विश्वकर्मा देवता। नेत्र
से जपे विनियोगः ॥ ॐ विश्वतश्चक्षुरुतविश्वतोमुखोविश्वतोबा

रु० १

प्पुङ्क्त्यासुह ॥ बृहृत्युष्णिहाङ्ककुप्सूचीभिः शम्म्यन्तुत्वा ॥ ४ ॥ द्विपदायाश्च चतुष्पदास्त्रिपदायाश्चषट्पदाः ॥ विच्छन्दायाश्चसच्छन्दाः सूचीभिः शम्म्यन्तुत्वा ॥ ५ ॥ सुहस्तोमाः सुहच्छन्दसऽआवृतः सुहप्प्रेमाऽऋषयः सुप्तदैव्याः ॥ पूर्वेषाम्पन्थामनुदृश्यधीराऽअन्वालेभिरेरत्थ्योनरश्मीन् ॥ ६ ॥ यज्जाग्ग्रतोदूरमुदैतिदैवन्तदुसुप्तस्यतथैवैति ॥ दूरङ्गमञ्ज्योतिषाञ्ज्योतिरेकन्तन्मेमनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ ७ ॥ येनकर्म्माण्यपसोमनीषिणोयज्ञेकृण्वन्तिविदथेषुधीराः ॥ यदपूर्व्वंयक्षमन्तः प्रजानान्तन्मेमनः शिवसङ्कल्पमस्तु ॥ ८ ॥ यत्प्रज्ञानमुत

अ० १ १

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ हरिः ॐ ॥ माच्छन्दः प्रमाच्छन्दः प्रतिमा
च्छन्दोऽअस्रीवयश्छन्दः पङ्क्तिश्छन्दऽउष्णिक्छन्दोबृहतीच्छन्दोनुष्टु
प्छन्दोविराट्छन्दोगायत्रीच्छन्दस्त्रिष्टुप्छन्दोजगतीच्छन्दः ॥ १ ॥
पृथिवीच्छन्दोन्तरिक्षञ्छन्दोद्यौश्छन्दः समाश्छन्दोनक्षत्राणिच्छ
न्दोवाक्छन्दोमनश्छन्दः कृषिश्छन्दोहिरण्यञ्छन्दोगौश्छन्दोजाच्छ
न्दोश्वश्छन्दः ॥ २ ॥ गणानान्त्वागणपतिꣳहवामहेप्रियाणान्त्वा
प्रियपतिꣳहवामहेनिधीनान्त्वानिधिपतिꣳहवामहेवसोमम ॥ आह
मजानिगर्भधमात्वमजासिगर्भधम् ॥ ३ ॥ गायत्रीत्रिष्टुब्जगत्यनुष्टु

सहस्रशीर्षापुरुषःसहस्राक्षःसहस्रपात् ॥ सभूमिꣳसर्व्वतःस्पृत्वात्यति
ष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥ १ ॥ पुरुषऽएवेदꣳसर्व्वꣳयद्भूतꣳयच्चभाव्यम् ॥ उता
मृतत्वस्येशानोयदन्नेनातिरोहति ॥ २ ॥ एतावानस्यमहिमातोज्या
याँश्चपूरुषः ॥ पादोस्यव्विश्वाभूतानित्रिपादस्यामृतन्दिवि ॥ ३ ॥
त्रिपादूर्द्ध्वऽउदैत्पुरुषःपादोस्येहाभवत्पुनः ॥ ततोव्विष्वङ्व्यक्राम
त्साशनानशनेऽअभि ॥ ४ ॥ ततोव्विराडजायतव्विराजोऽअधिपूरुषः ॥
सजातोऽअत्यरिच्यतपश्चाद्भूमिमथोपुरः ॥ ५ ॥ तस्म्माद्यज्ञात्सर्व्व
हुतःसम्भृतम्पृषदाज्यम् ॥ पशूँस्ताँश्चक्रेव्वायव्व्यानारण्याग्ग्राम्म्या

आयुंधायानाततायधृष्णवे ॥ उभाभ्यामुततेनमोबाहुभ्यान्तवध
न्वने ॥ १४ ॥ मानोमहान्तमुतमानोऽअर्भकम्मानऽउक्षन्तमुतमान
ऽउक्षितम् ॥ मानोवधीःपितरम्मोतमातरम्मानःप्रियास्तन्वोरुद्ररी
रिषः ॥ १५ ॥ मानस्तोकेतनयेमानऽआयुषिमानोगोषुमानोऽअश्वे
षुरीरिषः ॥ मानोवीरान्रुद्रभामिनोवधीर्हविष्मन्तःसदमित्त्वाहवा
महे ॥१६॥ नमोहिरण्यबाहवेसेनान्येदिशाञ्चपतयेनमोनमोवृक्षेभ्यो
हरिकेशेभ्यःपशूनाम्पतयेनमोनमःशष्पिञ्जरायत्त्विषीमतेपथीना
म्पतयेनमोनमोहरिकेशायोपवीतिनेपुष्टानाम्पतयेनमोनमोबभ्लुशा

यं ॥ १७ ॥ नमोँबभ्लुशायँव्याधिनेन्नांनाम्पतँयेनमोनमोँभुवस्यँहे

त्यैजगंताम्पतँयेनमोनमोँरुद्रायांततायिनेक्षेत्राणाम्पतँयेनमोनमंःसू

तायाहंन्त्यैवनांनाम्पतँयेनमोनमोरोहिताय ॥ १८ ॥ नमोरोहिताय

स्थपतँयेवृक्षाणाम्पतँयेनमोनमोँभुवन्तयेँवारिवस्कृतायौषधीनाम्प-

तँयेनमोनमोँमन्त्रिणेँवाणिजायकक्षांणाम्पतँयेनमोनमंऽउच्चैर्घोषा

याक्रन्दयँतेपत्तीनाम्पतँयेनमोनमंःकृत्स्नाय ॥ १९ ॥ नमंःकृत्स्नायत

याधावँतेसत्त्वनाम्पतँयेनमोनमःसहमानायनिव्याधिनंऽआव्याधि

नीनाम्पतँयेनमोनमोँनिषङ्गिणेँककुभायंस्तेनानाम्पतँयेनमोनमोँनि

चेरवैपरिचुरायारंण्यानाम्पतंयेनमोनमोव्वञ्चंते ॥ २० ॥ नमोव्वञ्चंते
परिवञ्चंतेस्तायूनाम्पतंयेनमोनमोनिषङ्गिणंऽइषुधिमतेतस्कराणाम्प
तंयेनमोनमंःसृकायिभ्योजिघांꣳसद्भ्योमुष्णताम्पतंयेनमोनमो
सिमद्भ्योनक्तञ्चरंद्भ्योव्विकृन्तानाम्पतंयेनमंः ॥ २१ ॥ नमंऽउष्णीषि
णेगिरिचरायंकुलुञ्चानाम्पतंयेनमोनमंऽइषुमद्भ्योधन्वायिभ्यंश्चवो
नमोनमंऽआतन्वानेभ्यंःप्रतिदधानेभ्यश्चवोनमोनमंऽआयच्छं
द्भ्योस्यंद्भ्यश्चवोनमोनमोव्विसृजद्भ्यः ॥ २२ ॥ नमोव्विसृजद्भ्योव्वि
ध्यंद्भ्यश्चवोनमोनमंःस्वपद्भ्योजाग्रंद्भ्यश्चवोनमोनमंःशयानेभ्यो

हस्राक्षायमीढुषे ॥ अथोयेऽअंस्युसत्त्वांनोहन्तेभ्योकरन्नमं÷ ॥ ८ ॥
प्रमुंञ्चधन्वंनुस्त्वमुभयोरात्त्क्न्योर्ज्याम् ॥ याश्चंतेहस्तुऽइषवुःपराता
भंगवोवप ॥ ९ ॥ विज्ज्युन्धनुं÷कपर्दिनोविशंल्योबाणंवाँ २ ॥ ऽउत ।
अनैशन्नस्युयाऽइषवुऽआभुरंस्यनिषङ्गुधिः ॥ १० ॥ यातेंहेतिम्मींढु
ष्टमुहस्तैंबभूवंतेधनुं÷ ॥ तयास्मान्विश्वतुस्त्वमयुक्ष्मयापरिभुज ॥
॥ ११ ॥ परितेधन्वंनोहेतिरस्म्मान्वृंणक्तुविश्वतं÷ ॥ अथोयऽइंषु
धिस्तवारेऽअुस्म्मन्निधेहितम् ॥ १२ ॥ अवुतत्त्युधनुष्ट्वᳯंसहंस्राक्षुशते
षुधे ॥ निशीर्य्यंशुल्यानाम्मुखांशिवोनं÷सुमनाभव ॥ १३ ॥ नमंस्तुऽ

रु०
११

ब्भ्यंश्च वोनमोनमौमुहद्भ्यौऽअर्भकेब्भ्यश्च वोनमः॥२६॥नमस्तक्ष
ब्भ्योरथकारेब्भ्यश्चवोनमोनमःकुलालेब्भ्यःकुम्मारेब्भ्यश्चवोनमो
नमोनिषादेब्भ्यःपुञ्जिष्टेब्भ्यश्चवोनमोनमःश्वनिब्भ्योमृगयुब्भ्यश्च
वोनमोनमःश्वब्भ्यः॥२७॥नमःश्वब्भ्यःश्वपतिब्भ्यश्चवोनमोन
मोभवायचरुद्रायचनमःशर्वायचपशुपतयेचनमोनीलग्ग्रीवायचशि
तिकण्ठायचनमःकपर्द्दिने ॥२८॥ नमःकपर्द्दिनेचव्युप्तकेशायच
नमःसहस्राक्षायचशतधन्न्वनेच ॥ नमोगिरिशयायचशिपिविष्टाय
चनमोमीढुष्टमायचेषुमतेचनमोह्रस्वाय॥२९॥नमोह्रस्वायचवा

अ०
९
११

मुनायंचुनमौबृहतेचुव्वर्षीयसेचुनमौवृद्धांयचसुवृधेंचुनमोग्ग्र्यांयचप्प्र
थुमायंचुनमंऽआुशवें ॥ ३० ॥ नमंऽआुशवेंचाजिुरायंचुनमुःशीग्घ्र्यांय
चुशीब्भ्यांयचुनमुऽऊम्म्यांयचावस्वुन्न्यांयचुनमौनादेयायंचुद्वीप्यां
यच ॥ ३१ ॥ नमौज्ज्येुष्ठायंचकनिुष्ठायंचुनमंःपूर्व्वजायंचापरुजायंचु
नमौमध्युमायंचापगुल्भायंचुनमौजघुन्न्यांयचबुद्ध्न्यांयचुनमुःसो
ब्भ्यांय ॥ ३२ ॥ नमुःसोब्भ्यांयचप्प्रातिसुर्य्यांयचुनमुोयाम्म्यांय
चुक्षेम्म्यांयचुनमुःश्श्लोक्क्यांयचावसुान्न्यांयचुनमंऽउर्व्वर्य्यांयचुख
ल्ल्यांयचुनमुोव्वन्न्यांय ॥ ३३ ॥ नमुोव्वन्न्यांयचुकक्ष्यांयचुनमंःश्श्रवा

यंचप्प्रतिश्श्रवायंचुनमंऽआशुषेंणायचाशुरंथायचुनमुःशूरांयचावभे
दिनेंचुनमोंबिल्मिमनें ॥ ३४ ॥ नमोंबिल्मिमनेंचकवचिनेंचुनमों
र्वम्मिणेंचव्वरूथिनेंचुनमंःश्रुतायंचश्रुतसेनायंचुनमोंदुन्दुब्भ्यायचा
हनन्न्यायचुनमोंधृष्णवें ॥ ३५ ॥ नमोंधृष्णवेंचप्प्रमृशायंचुनमों
निषुङ्गिणेंचेषुधिमतेंचुनमंस्तीक्ष्णेषंवेचायुधिनेंचुनमंःस्वायुधायंचसु
धन्वनेच ॥ ३६ ॥ नमुःस्स्रुत्यांयचुपत्थ्यांयचुनमुःकाट्यांयचुनी
प्यांयचुनमुःकुल्ल्यांयचसरस्यायचुनमोंनादेयायंचवैशन्तायंचुनमुः
कूप्यांय ॥ ३७ ॥ नमुःकूप्यांयचावट्यायचुनमोंव्वीद्ध्यांयचातप्प्या

ऽआसीनेभ्यश्च वो नमो नमस्तिष्ठद्भ्यो धावद्भ्यश्च वो नमो नमः सभाभ्यः ॥ २३ ॥ नमः सभाभ्यः सभापतिभ्यश्च वो नमो नमो ऽश्वेभ्यो ऽश्वपतिभ्यश्च वो नमो नमऽआव्याधिनीभ्यो विविध्यन्तीभ्यश्च वो नमो नमऽउगणाभ्यस्तृंहतीभ्यश्च वो नमो नमो गणेभ्यः ॥ २४ ॥ नमो गणेभ्यो गणपतिभ्यश्च वो नमो नमो व्रातेभ्यो व्रातपतिभ्यश्च वो नमो नमो गृत्सेभ्यो गृत्सपतिभ्यश्च वो नमो नमो विरूपेभ्यो विश्वरूपेभ्यश्च वो नमो नमः सेनाभ्यः ॥ २५ ॥ नमः सेनाभ्यः सेनानिभ्यश्च वो नमो नमो रथिभ्योऽअरथेभ्यश्च वो नमो नमः क्षत्तृभ्यः सङ्ग्रहीतृ

रु०
१२

ष्प्यांयचुफेन्न्यांयचुनमः सिकुत्त्याय ॥४२॥ नमः सिकुत्त्यायचप्प्रवा
ह्यायचुनमः किंठशिलायंचक्षयुणायंचुनमः कपुर्द्दिनेंचपुलुस्तयेंचुन
मंऽइरिण्यायचप्प्रपुत्थ्यायचुनमोव्व्रज्ज्यांय ॥४३॥ नमोव्व्रज्ज्यांयचुगो
ष्ठ्यांयचुनमुस्तल्प्प्यांयचुगेह्यांयचुनमोंहृदुय्यायचानिवेष्प्यायचु
नमुःकाट्यांयचगह्वरेष्ठायंचुनमुःशुष्क्यांय ॥४४॥ नमुःशुष्क्यांयच
हरित्यायचुनमःपाꣳसुव्यायचरजुस्यायचुनमोलोप्प्यांयचोल्लुप्प्या
यचुनमुऽऊर्व्यांयचुसूर्व्यांयचुनमः पुर्ण्णांयं ॥४५॥ नमः पुर्ण्णायंचप
र्ण्णशुदायंचुनमंऽउद्गुरमांणायचाभिघ्नतेचुनमंऽआखिदुतेचंप्प्राखिद

अ०
५
१२

तेचुनमःऽइषुकृद्भ्योधनुष्कृद्भ्यश्चवोनमोनमोवःकिरिकेभ्योदेवानाꣳ
हृदयेभ्योनमोविचिन्वत्केभ्योनमोविक्षिणत्केभ्योनमःऽआनिर्हतेभ्यः ॥४६॥ द्रापेऽअन्धसस्पतेदरिद्रनीललोहित ॥ आसाम्प्रजानामेषाम्पशूनाम्माभेर्म्मारोङ्मोचनःकिञ्चनाममत् ॥ ४७ ॥ इमारुद्रायतवसेकपर्दिनेक्षयद्वीरायप्रभरामहेमतीः ॥ यथाशमसद्द्विपदेचतुष्पदेविश्वम्पुष्टङ्ग्रामेऽअस्मिन्ननातुरम् ॥ ४८ ॥ यातेरुद्रशिवातनूःशिवाविश्वाहाभेषजीशिवारुतस्यभेषजीतयानोमृडजीवसे ॥ ४९ ॥ परिणोरुद्रस्यहेतिर्वृणक्तुपरित्वेषस्यदुर्म्मतिरघायोः ॥ अवस्थिरामघ

रु० वंद्भ्यस्तनुष्वमीढ्वंस्तोकायतनंयायमृड ॥ ५० ॥ मीढुंष्टमशिवंतम अ०

१४ शिवोनंःसुमनाभव ॥ परमेवृक्षऽआयुंधन्निधायकृत्तिंवसांनुऽआचंरपि ६

नांकुम्बिभ्रदागंहि ॥ ५१ ॥ विकिरिद्रविलोंहितनमंस्तेऽअस्तुभगवः ॥

यास्तैसहस्रंꣳहेतयोंन्यमस्म्मान्निवंपन्तुताः ॥ ५२ ॥ सहस्राणिसहस्र

शोबाह्वोस्तवंहेतयंः ॥ तासामीशांनोभगवःपराचीनामुखांकृधि ॥ ५३ ॥

असंङ्ख्यातासहस्राणियेरुद्राऽअधिभूम्म्यांम् ॥ तेषांꣳसहस्रयोजनेव

धन्वांनितन्नमसि ॥ ५४ ॥ अस्म्मिन्नमंहत्यर्णवेन्तरिंक्षेभवाऽअधिं ॥ १४

तेषांꣳसह० ॥ ५५ ॥ नीलंग्ग्रीवाःशितिकण्ठादिवꣳरुद्राऽउपंश्रिताः ॥

यच॒नमो॒मेघ्या॑यचविद्यु॒त्या॑यच॒नमो॒वर्ष्या॑यचाव॒र्ष्याय॑च॒नमो॒वा
त्या॑य॥३८॥नमो॒वात्या॑यच॒रेष्म्या॑यच॒नमो॑वास्त॒व्या॑यचवास्तु॒पाय॑
च॒नमः॒सोमा॑यचरु॒द्राय॑च॒नम॑स्ता॒म्राय॑चारु॒णाय॑च॒नमः॑शुङ्गवे॑ ॥ ३९ ॥
नमः॑शुङ्गवे॑चपशु॒पत॑ये॒च॒नम॑ऽउ॒ग्राय॑चभी॒माय॑च॒नमो॑ऽग्रेव॒धाय॑चदूरे
व॒धाय॑च॒नमो॑ह॒न्त्रे॒च॒हनी॑यसे॒च॒नमो॑वृ॒क्षेभ्यो॒हरि॑केशेभ्यो॒नम॑स्ता॒रा
य॑ ॥ ४० ॥ नमः॑शम्भ॒वाय॑चमयो॒भ॒वाय॑च॒नमः॑शङ्क॒राय॑चमयस्क॒रा
य॑च॒नमः॑शि॒वाय॑चशि॒वत॑राय॒च ॥ ४१ ॥ नमः॒पार्य्या॑यचावा॒र्य्या॑यच॒
नमः॑प्र॒तर॑णायचो॒त्तर॑णायच॒नम॒स्तीर्थ्या॑यच॒कूल्या॑यच॒नमः॒श

रु०	म्॥१८॥अꣳशुश्च॥'नमस्ते'इत्यादि६६मन्त्रात्मको नमकाध्यायः पठ	अ०
२१	नीयः।अꣳशुश्च मेरश्मिश्च मेदाभ्यश्च मेधिपतिश्च मऽउपाꣳशुश्च मेन्त	७
	र्य्यामश्च मऽऐन्द्रवायवश्च मेमैत्रावरुणश्च मऽआश्विनश्च मेप्प्रतिप्रस्था	
	नश्च मेशुक्क्रश्च मेमन्थीचमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ॥१९॥ आग्ग्रयणश्च मेवै	
	श्वदेवश्च मेद्ध्रुवश्च मेवैश्वानरश्च मऽऐन्द्राग्ग्नश्च मेमहावैश्वदेवश्च मेमरु	
	त्त्वतीयाश्च मेनिष्क्केवल्ल्यश्च मेसावित्रश्च मेसारस्वतश्च मेपात्क्नीवतश्च	
	मेहारियोजनश्च मेयज्ञेनकल्पन्ताम् ॥२०॥ स्रुचश्च मेचमसाश्च मेव्वायु	२१
	व्व्यानिचमेद्द्रोणकलशश्च मेग्ग्रावाणश्च मेधिषवणेचमेपूतभृच्च मऽआध	

वृनीयंञ्च मेव्वेदिंश्च मेबुर्हिश्चं मेवभृथश्चं मेस्वगाकारश्चं मेयुज्ञेनंकल्प
न्ताम् ॥ २१ ॥ अुग्निश्चं मेघुर्म्मश्च ॥ 'नमस्ते' इत्यादि ६६ म
न्त्रात्मको नमकाध्यायः पठनीयः॥अुग्निश्चं मेघुर्म्मश्चं मुर्कश्चं मुसूर्य्यं
श्चमेप्प्राणश्चं मेश्वमुंधश्चं मेपृथिवींचुमेदितिश्च मुदितिश्च मुद्यौश्चं मुऽङ्गु
लंयुःशक्करयोदिशंश्च मेयुज्ञेनंकल्पपन्ताम् ॥ २२ ॥ व्रुतञ्चमऽऋु
तवंश्च मुतपश्च मेसम्वत्सुरश्चं मेहोरात्रेऽऊर्वष्ठीवेबृहद्रथन्तुरेचंमेयुज्ञेनं
कल्पपन्ताम् ॥ २३ ॥ एकांच ॥ 'नमस्ते'इत्यादि ६६ मन्त्रा
त्मको नमकाध्यायः पठनीयः ॥ एकांचमेतिुस्त्रश्चं मेतिुस्त्रश्चं मुपञ्चंच

रुद्राष्टाध्यायी + शिवताँडव स्तोत्रम्

मेुपञ्चंचमेसुप्तचंमेसुप्तचंमेुनवचमेुनवंचमेुऽएकादशचमेुऽएकादश
चमेुत्रयोंदशचमेुत्रयोंदशचमेुपञ्चंदशचमेुपञ्चंदशचमेसुप्तदशचमेसु
प्तदंशचमेुनवंदशचमेुनवंदशचमेुऽएकंविंर्ठ॑शतिश्चमेुऽएकांविंर्ठ॑शति
श्चमेुत्रयोंविंर्ठ॑शतिश्चमेुत्रयोंविंर्ठ॑शतिश्चमेुपञ्चंविंर्ठ॑शतिश्चमेुपञ्चविंर्ठ॑
शतिश्चमेसुप्तविंर्ठ॑शतिश्चमेसुप्तविंर्ठ॑शतिश्चमेुनवंविंर्ठ॑शतिश्चमेुनवं
विंर्ठ॑शतिश्चमेुऽएकांत्रिंर्ठ॑शच्चमेुऽएकंत्रिंर्ठ॑शच्चमेुत्रयंस्त्रिंर्ठ॑शच्चमेयुज्ञेनं
कल्पन्ताम् ॥ २४ ॥ चतंस्रश्च ॥ 'नंमस्ते' इत्यादि ६६ मन्त्रात्म
को नमकाध्यायः पठनीयः ॥ चतंस्रश्चमेुष्टौचंमेुष्टौचंमेुद्वादंशचमेुद्वा

ल्पन्ताम् ॥१५॥ अग्निश्चं मु ऽइन्द्रश्चं ॥ 'नमस्ते' इत्यादि ६६ मन्त्रात्म
को नमकाध्यायः पठनीयः ॥ अग्निश्चं मु ऽइन्द्रं श्च मे सोमं श्च मु ऽइन्द्रं श्च
मे सविता चं मु ऽइन्द्रं श्च मे सरस्वती च मु ऽइन्द्रं श्च मे पूषा चं मु ऽइन्द्रं श्च मे बृ
हस्पति श्च मु ऽइन्द्र श्च मे यज्ञेनं कल्पन्ताम् ॥१६॥ मित्र श्चं मु ऽइन्द्रं श्च मे व
रुण श्च मु ऽइन्द्रं श्च मे धाता चं मु ऽइन्द्रं श्च मे त्वष्टां च मु ऽइन्द्रं श्च मे मरुतं श्च
मु ऽइन्द्र श्च मे विश्वे च मे देवा ऽइन्द्रं श्च मे यज्ञेनं कल्पन्ताम् ॥१७॥ पृथिवी
चं मु ऽइन्द्रं श्च मे न्तरिक्ष श्च मु ऽइन्द्रं श्च मे द्यौ श्चं मु ऽइन्द्रं श्च मे सामां श्च मु ऽइ
न्द्रं श्च मे नक्षत्राणि च मु ऽइन्द्रं श्च मे दिशं श्च मु ऽइन्द्रं श्च मे यज्ञेनं कल्पन्ता

रु०
२३

हीचंमऽउक्षाचंमेव्वुशाचंमऽऋषभश्चंमेव्वेहच्चंमेनुड्वाँश्चंमुधेनुश्चमेयुज्ञेनं
कल्पन्ताम् ॥ २७ ॥ व्वाजांयुस्वाहां ॥ अत्र "गणानान्त्वा" इत्यत
आरभ्य नमकाध्यायन्तमध्यायपञ्चकं पठनीयम् ॥ व्वाजांयुस्वाहांप्प्रसु
वायुस्वाहांपिजायुस्वाहाक्क्रतंवेुस्वाहाव्वसंवेुस्वाहांहुर्प्पतंयेुस्वाहाह्नेमु
ग्धायुस्वाहांमुग्धायंव्वैनठंशिनायुस्वाहाव्विनुठंशिनंऽआन्त्यायुनायु
स्वाहान्त्यांयभौवुनायुस्वाहाभुवंनस्युपतंयेुस्वाहाधिंपतयेुस्वाहांप्प्र
जापंतयेुस्वाहां ॥ इयन्तेुराण्मित्रायंयुन्तासियमंनऽऊर्जेत्वावृष्ट्यैत्वा
प्प्रजानान्त्वाधिंपत्याय ॥ २८ ॥ आयुर्युज्ञेनंकल्पताम्प्प्राणोयुज्ञेनं

अ०
७
२३

दशश्चमेषोडशश्चमेषोडशश्चमेविर्ठंशतिश्चमेविर्ठंशतिश्चमेचतुर्विर्ठंश
तिश्चमेचतुर्विर्ठंशतिश्चमेऽष्टाविर्ठंशतिश्चमेऽष्टाविर्ठंशतिश्चमेद्वात्रिर्ठंश
च्चमेद्वात्रिर्ठंशच्चमेषट्त्रिर्ठंशच्चमेषट्त्रिर्ठंशच्चमेचत्त्वारिर्ठंशच्चमेचत्त्वा
रिर्ठंशच्चमेचतुश्चत्त्वारिर्ठंशच्चमेचतुश्चत्त्वारिर्ठंशच्चमेऽष्टाचत्वारिर्ठंश
च्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ २५ ॥ त्र्यविश्च ॥ 'नमस्ते' इत्यादि ६६म
न्त्रात्मको नमकाध्यायः पठनीयः ॥ त्र्यविश्चमेत्र्यवीचमेदित्यवाट्चमे
दित्यौहीचमेपञ्चाविश्चमेपञ्चावीचमेत्रिवत्सश्चमेत्रिवत्साचमेतुर्य्य
वाट्चमेतुर्य्यौहीचमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ २६ ॥ पृष्ठवाट्चमेपष्ठौ

तृण्णुम्बृहुस्प्पतिंम्मुँतद्दंधातु ॥शन्नौंभवतुभुवंनस्युषस्प्पतिः॥२॥भूर्भुं
वुःस्वः तत्संवितुर्वरैंण्ण्युम्भग्गौंदुवस्यंधीमाहिधियुायोनंःप्प्रचोदयांत्
॥३॥ कयांनश्चित्रऽआभुंवदूतीसुदावृंधुःसखां॥कयुाशचिंष्ठयावृता ॥४॥
कस्त्वांसुत्योमदांनुाम्मठंहिंष्ठोमत्सुदन्धंसः॥दृढाचिंदुारुजेवसुं॥५॥
अुभीषुणुःसखींनामवितुाजंरितृूणाम् ॥ शुतम्भंवास्यूतिभिंः ॥ ६ ॥
कयुात्त्वन्नंऽऊत्त्याभिप्प्रमंन्दसेवृषन् ॥ कयांस्तोतृभ्यऽआभंर ॥ ७ ॥
इन्द्रोविश्श्वंस्यराजति ॥ शन्नौंऽअस्तुद्द्विपदुेशञ्चतुंष्प्पदे ॥ ८ ॥ शन्नों
मित्रःशव्वरुणुःशन्नौंभवत्त्वर्य्युमा ॥ शन्नुऽइन्द्रोबृहुस्पातुःशन्नोविष्णुं

कल्प्पताञ्चक्षुर्युज्ञेनंकल्प्पताꣳश्रोत्रँय्युज्ञेनंकल्प्पताम्वाग्ग्युज्ञेनंक
ल्प्पताम्मनोयुज्ञेनंकल्प्पतामुात्त्मायुज्ञेनंकल्प्पताम्ब्रह्मायुज्ञेनंक
ल्प्पताञ्ज्योतिर्य्युज्ञेनंकल्प्पताꣳस्वर्य्युज्ञेनंकल्प्पताम्पृष्ठँय्युज्ञेनंक
ल्प्पताँय्युज्ञोयुज्ञेनंकल्प्पताम्॥स्तोमंश्चुयजुंश्चुऽऋक्चुसामंचबृहच्चंर
थन्तुरञ्चं ॥ स्वंर्द्देवाऽअगन्मामृताऽअभूमप्प्रुजापंतेःप्प्रुजाऽअंभूमुवेट्
स्वाहा॥ २९ ॥ इतिसꣳहितायांरुद्द्रपाठेसप्त० ॥७॥ ऋचुँव्वाचुम्प्प्रपंद्ये
मनोयजुःप्प्रपंद्येसामंप्प्राणम्प्प्रपंद्येचक्षुःश्श्रोत्त्रम्प्प्रपंद्येव्वागोजंःसुहौ
जोमयिप्प्राणापुानौ ॥ १ ॥ यन्म्मैंच्छिद्द्रञ्चक्षुंषोह्दंयस्युमनंसोव्वाति

तस्म्मुाऽअरंङ्गमामवोषस्युक्षयांयुजिन्वंथ॥ आपोंजुनयंथाचनः१६॥
द्यौंःशान्तिरुन्तरिक्षुठंशान्तिः पृथिवीशान्तिरापुःशान्तिरोषंधयुःशा
न्तिः ॥ वनुस्पतंयुःशान्तिर्विंश्वेंदेुवाःशान्तिर्ब्रंह्मुशान्तिःसर्व्वुठंशा
न्तिःशान्तिरेुवशान्तिःसामुाशान्तिरेुधि ॥ १७ ॥ दृतेुदृठंहंमामित्रस्यं
मुाचक्षुंषुासर्व्वांणिभूतानिुसमींक्षन्ताम् ॥ मित्रस्युाहञ्चक्षुंषुासर्व्वांणिभू
तानिुसमींक्षे ॥ मित्रस्युचक्षुंषुासमींक्षामहे॥ १८ ॥ दृतेुदृठंहंमाज्ज्यों
क्कंसुन्दृशिंजीव्यासुञ्ज्योक्कंसुन्दृशिंजीव्यासम् ॥ १९ ॥ नमंस्तेुहरं
सेशोुचिषेुनमंस्तेऽअस्त्वुर्च्चिषें ॥ अुन्न्यांस्तेऽअुस्मत्तंपन्तुहेुतयंःपाव

रुरुक्रमः ॥ ९ ॥ शन्नो॒ वातः॑ पवता॒ᳪ शन्न॑स्तपतु॒ सूर्य्यः॑ ॥ शन्नुः कनि

क्रदद्दे॒वः पु॒र्ज्जन्यो॑ऽअ॒भिव॑र्षतु ॥ १० ॥ अहा॑नि॒ शम्भ॑वन्तु नः॒ शᳪ रात्री॒ः प्र

ति॑धीयताम् ॥ शन्न॑ऽइन्द्रा॒ग्नी भ॑वता॒मवो॑भिः॒ शन्न॒ऽइन्द्रा॒वरु॑णा रा॒तह॑

व्या ॥ शन्न॑ऽइन्द्रापू॒षणा॒ वाज॑सातौ॒ शमिन्द्रा॒सोमा॑ सुवि॒ताय॒ शंय्योः॑ ॥ ११ ॥

शन्नो॑ दे॒वीर॒भिष्ट॑यु॒ऽआपो॑ भवन्तु पी॒तये॑ ॥ शंय्योर॒भिस्र॑वन्तु नः ॥ १२ ॥

स्यो॒ना पृ॑थिवि नो भवानृक्ष॒रा नि॒वेश॑नी ॥ यच्छा॑ नः॒ शर्म्म॑ स॒प्रथाः॑ ॥ १३ ॥

आपो॒ हि ष्ठा म॑यो॒भुव॒स्ता न॑ऽऊ॒र्ज्जे द॑धातन ॥ म॒हे रणा॑य॒ चक्ष॑से ॥ १४ ॥

यो वः॑ शि॒वत॑मो॒ रस॒स्तस्य॑ भाजयते॒ह नः॑ ॥ उ॒श॒तीरि॑व मा॒तरः॑ ॥ १५ ॥

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ जटाकटाहसंभ्रमभ्रमन्निलिंपनिर्झरी-वि
लोलवीचिवल्लरीविराजमानमूर्धनि ॥ धगद्धगद्धगज्ज्वलल्ललाटपट्टपा
वके किशोरचंद्रशेखरेरतिःप्रतिक्षणंमम ॥ १ ॥ धराधरेंद्रनंदिनीवि
लासबंधुबंधुर-स्फुरद्दिगंतसंततिप्रमोदमानमानसे ॥ कृपाकटाक्षधो
रणीनिरुद्धदुर्धरापदि क्वचिच्चिदंबरेमनोविनोदमेतुवस्तुनि ॥ २ ॥ ज
टाभुजंगपिंगलस्फुरत्फणामणिप्रभा-कदंबकुंकुमद्रवप्रलिप्तदिग्वधूमु
खे ॥ मदांधसिंधुरस्फुरत्त्वगुत्तरीयमेदुरे मनोविनोदमद्भुतंबिभर्तुभूत
भर्तरि ॥ ३ ॥ सहस्रलोचनप्रभृत्यशेषलेखशेखर-प्रसूनधूलिधोरणीवि

कोऽअस्म्मभ्यंठ्ठशिवोभव ॥२०॥ नमस्तेऽअस्तुविद्युतेनमस्तेस्तन यित्नवे॥नमस्तेभगवन्नस्तुयतुःस्वःसुमीहसे ॥२१॥ यतोयतःसुमीह सेततोनोऽअभयङ्कुरु ॥शन्नःकुरुप्रजाभ्योभयन्नःप्रशुभ्यः ॥ २२॥ सुमित्रियानऽआपऽओषधयःसन्तुदुर्म्मित्रियास्तस्मैसन्तुयोस्म्मा न्द्वेष्टियञ्चवयन्द्विष्म्मः ॥२३॥ तच्चक्षुर्द्देवहितम्पुरस्ताच्छुक्रमुच्चरत॥ पश्येमशरदःशतञ्जीवेमशरदःशतठ्ठशृणुयामशरदःशतम्प्रब्रवामश रदःशतमदीनाःस्यामशरदःशतम्भूयश्चशरदःशतात् ॥ २४ ॥ इतिसंहितायांरुद्रपाठेऽष्टमोऽध्यायः ॥८॥ ॥ॐ नमः शिवाय ॥

॥ इति श्रीजयपुरनिवासिपंडितश्रीमाधवप्रसादकृतसुव्यवस्थाशोधना रुद्री समाप्ता ॥

धुरःश्रियंजगद्धुरंधरः ॥ ७ ॥ प्रफुल्लनीलपंकजप्रपंचकालिमच्छटा-वि
डंबिकंठकंधरारुचिप्रबंधकंधरम् ॥ स्मरच्छिदंपुरच्छिदंभवच्छिदंम
खच्छिदं गजच्छिदांधकच्छिदंतमंतकच्छिदंभजे ॥ ८ ॥ अगर्वसर्व
मंगलाकलाकदम्बमंजरी-रसप्रवाहमाधुरीविजृंभणामधुव्रतम् ॥ स्म
रांतकंपुरांतकंभवांतकंमखांतकं गजांतकांधकांतकंतमंतकांतकंभजे
॥ ९ ॥ जयत्वदभ्रविभ्रमभ्रमद्भुजंगमस्फुरद्-धगद्धगद्धिनिर्गमत्कराल
भालहव्यवाट् ॥ धिमिद्धिमिद्धिमिद्ध्वनन्मृदंगतुंगमंगल-ध्वनिक्रमप्रव
र्तितप्रचण्डताण्डवःशिवः ॥ १० ॥ दृषद्विचित्रतल्पयोर्भुजंगमौक्ति

धूसरांघ्रिपीठभूः ॥ भुजंगराजमालयानिबद्धजाटजुटकः श्रियेचिराय
जायतांचकोरबंधुशेखरः ॥ ४ ॥ ललाटचत्वरज्वलद्धनंजयस्फुलिंग
भा-निपीतपंचसायकंनमन्निलिंगनायकम् ॥ सुधामयूखलेखयाविरा
जमानशेखरं महःकपालिसंपदेशिरोजटालमस्तुनः ॥ ५ ॥ करालभाल
पट्टिकाधगद्धगद्धगज्ज्वल-द्धनंजयाधरीकृतप्रचंडपंचसायके ॥ धराध
रेंद्रनंदिनीकुचाग्रचित्रपत्रक-प्रकल्पनैकशिल्पिनित्रिलोचनेमतिर्मम
॥ ६ ॥ नवीनमेघमंडलीनिरुद्धदुर्धरस्फुरत्-कुहूनिशीथिनीतमःप्रबंध
बंधुकंधरः ॥ निलिम्पनिर्झरीधरस्तनोतुकृत्तिसिंधुरः कलानिधानबं

स्यास्थिरांरथगजेंद्रतुरंगयुक्तां लक्ष्मींसदैवसुमुखींप्रददातिशंभुः१४॥

इति श्रीरावणविरचितं शिवतांडवस्तोत्रं संपूर्णम् ॥ ॥ ॥

आत्मा त्वं गिरिजा मतिः सहचराः प्राणाः शरीरं गृहं पूजा ते विषयोपभोगरचना निद्रा समाधिस्थितिः॥ संचारः पदयोः प्रदक्षिणविधिः स्तोत्राणि सर्वा गिरो यद्यत्कर्म करोमि तत्तदखिलंशंभोतवाराधनम् १

इदं पुस्तकं मुम्बय्यां खेमराजश्रीकृष्णदासश्रेष्ठिना स्वकीये "श्रीवेङ्कटेश्वर" (स्टीम्) यन्त्रालये मुद्रयित्वा प्रकाशितम्।

आश्विने संवत् १९६९ शके १८३४

कस्रजोर्वरिष्ठरत्नलोष्ठयोः सुहृद्विपक्षपक्षयोः ॥ तृणारविंदचक्षुषोः प्र
जामहीमहेन्द्रयोः समंप्रवर्तयन्मनः कदासदाशिवंभजे ॥ ११ ॥ कदा
निलिंपनिर्झरीनिकुंजकोटरेवसन् विमुक्तदुर्मतिः सदाशिरःस्थमंज
लिंवहन् ॥ विमुक्तलोललोचनोललामभाललग्नकः शिवेतिमंत्रमुच्चर
न्कदासुखीभवाम्यहम् ॥ १२ ॥ इदंहिनित्यमेवमुक्तमुत्तमोत्तमंस्त
वं पठन्स्मरन्ब्रुवन्नरोविशुद्धिमेतिसंततम् ॥ हरेगुरौसुभक्तिमाशुया
तिनाऽन्यथागतिं विमोहनंहिदेहिनांसुशंकरस्यचिंतनम् ॥ १३ ॥
पूजाऽवसानसमयेदशवक्त्रगीतं यःशंभुपूजनमिदंपठतिप्रदोषे ॥ त

श्रोत्राद्वायुश्चप्राणश्चमुखादग्निरजायत ॥ १२ ॥ नाभ्या ऽआसी
दन्तरिक्षꣳशीर्ष्णोद्यौः समवर्त्तत ॥ पद्भ्याम्भूमिर्दिशः श्रोत्रात्तथालो
काँ २॥ऽअकल्पयन् ॥ १३ ॥ यत्पुरुषेणहविषादेवायज्ञमतन्वत ॥
वसन्तोस्यासीदाज्ज्यङ्ग्रीष्मऽइध्मः शरद्धविः ॥ १४ ॥ सप्ता
स्यासन्परिधयस्त्रिः सप्तसमिधः कृताः ॥ देवायद्यज्ञन्तन्वानाऽअब
ध्नन्पुरुषम्पशुम् ॥ १५ ॥ यज्ञेनयज्ञमयजन्तदेवास्तानिधर्म्माणि
प्प्रथमान्यासन् ॥ तेहनाकम्महिमानः सचन्तयत्रपूर्वेसाध्याः सन्ति
देवाः ॥ १६ ॥ अद्भ्यः सम्भृतः पृथिव्यैरसाच्चविश्वकर्म्मणः समवर्त्तता

श्चुये ॥ ६॥ तस्मांद्युज्ञात्संर्वुहुतुऽऋचुःसामांनिजाज्ञिरे ॥ छन्दांꣳसि
जाज्ञिंरुतस्म्मुाद्यजुस्तस्म्मांदजायत ॥ ७ ॥ तस्म्मुादश्श्वांऽअजाय
न्तुयेकेचौंभुयादंतः ॥ गावोंहजाज्ञिरेतस्म्मुात्तस्म्मांज्जुाताऽअंजाव
यंः ॥ ८ ॥ तँय्युज्ञम्बुर्हिंषिुप्प्रौक्षुन्नपुरुंषञ्जातमंग्ग्रुतः ॥ तेनंदुेवाऽअं
यजन्तसुाध्याऽऋषंयश्च्चुये ॥ ९ ॥ यत्पुरुंषँव्व्यदंधुःकतिुधाव्व्यंकल्पय
न् ॥ मुखुङ्किमंस्यासुीत्किम्बुाहूकिमूरूपादांऽउच्च्यंते ॥ १० ॥ ब्राह्मु
णोस्युमुखंमासींद्बाहूरांजुन्न्यःकृतः ॥ ऊरूतदंस्युयद्वैश्यंःपुद्भ्याꣳशू
द्रोऽअंजायत ॥११॥ चन्द्रमुामनंसोजुातश्च्चक्षोःसूर्य्योऽअजायत ॥

पा॒श्वैँनक्ष॑त्त्राणिरू॒पम॒श्विनौ॒ऽव्यात्तं॑म् ॥ इ॒ष्णन्नि॑षाणा॒मु॒म्म॑ऽइषाणस॒
र्व॑लो॒कम्म॑ऽइषाण ॥ २२ ॥ ॥ इतिसꣳहितायांरुद्रपाठेद्वितीयोऽध्या
यः ॥ २ ॥ ॥छ॥ आ॒शुःशिशा॑नोवृ॒ष॒भोनभी॒मोघ॑नाघ॒नःक्षोभ॑णश्च्चर्ष
णी॒नाम् ॥ स॒ङ्क्रन्द॑नोनिमि॒षऽए॑कवी॒रःश॒तꣳसेना॑ऽअजयत्सा॒कमि
न्द्रः॑ ॥ १ ॥ स॒ङ्क्रन्द॑नेनानिमि॒षेण॑जि॒ष्णुना॑यु॒त्का॒रेण॑दु॒श्च्यव॒नेन॑धृ॒ष्णु
ना॑ ॥ तदिन्द्रे॑णजयत॒तत्स॑हद्ध्व॒ंयुधो॑नर॒ऽइषु॑हस्तेनु॒वृष्णा॑ ॥ २ ॥ सऽ
इषु॑हस्तैः॒सनि॑षङ्गि॒भिर्व॒शीसꣳस्र॑ष्टा॒सयुध॒ऽइन्द्रो॑ग॒णेन॑ ॥ सꣳसृ॒ष्टजि
त्सो॑म॒पाबा॑हुश॒द्ध्यु॒ग्ग्रध॑न्न्वा॒प्रति॑हिताभि॒रस्ता॑ ॥ ३ ॥ बृह॑स्प्पते॒परि॑दी

ग्ग्रे ॥ तस्युत्वष्टांव्विदधंद्रूपमैतितन्नमर्त्त्यस्यदेवुत्वमाजानुमग्ग्रे॥१७॥
वेदाहमेुतम्पुरुंषम्मुहान्तंमादुित्यवंर्णुन्तमंसःपुरस्तांत् ॥ तमेुवव्विदि
त्वातिमृत्युमैतिनान्यःपन्थांव्विद्युतेयनाय ॥ १८ ॥ प्प्रुजापतिश्चरति
गर्भेऽअुन्तरजांयमानोबहुधाव्विजांयते ॥ तस्युयोनिम्पांरिपश्यन्तुिधी
रास्तांस्मिन्हतस्त्थुर्भुवंनानुिव्विश्वां ॥ १९ ॥ योदेवेभ्यंऽआतपंतुियो
देुवानांम्पुरोहितः ॥ पूर्व्वोयोदेवेभ्योजुातोनमोरुचायुब्राह्मये ॥ २० ॥
रुचम्ब्राुह्मम्जुनयंन्तोदेुवाऽअग्ग्रेतदंब्रुवन् ॥ यस्त्वैवम्ब्राह्मणोव्विद्या
त्तस्यंदेुवांऽअंसुन्वशें ॥ २१ ॥ श्रीश्चंतेलुक्ष्मीश्चुपत्न्यांवहोरात्रे

देवसेनानांमभिभञ्जतीनाञ्जयंन्तीनाम्मुरुतौयुन्त्वग्ग्रंम् ॥ ८ ॥ इन्द्रं
स्युवृष्ष्णोव्वरुंणस्युराज्ञंऽआदित्यानांम्मुरुतांᳬशर्द्धंऽउुग्ग्रम् ॥ मुहा
मंनसाम्भुवनच्च्यवानाङ्घोषौदेवानाञ्जयंतुम्मुदंस्त्थात् ॥ ९ ॥ उद्धं
र्षयमघवुन्नायुंधान्न्यत्सत्त्वंनाम्मामुकानाम्मनांᳬसि ॥ उद्वृत्रहन्न्वा
जिनाँव्वाजिनान्न्युद्रथांनाञ्जयंतांᳬयन्तुघोषां᳖ ॥ १० ॥ अुस्म्माकुमि
न्द्रः᳖समृंते षुद्ध्वजेष्ष्वुस्म्माकुँᳬयाऽइषंवुस्ताजंयन्तु ॥ अुस्म्माकँव्वी
राऽउत्तंरेभवन्त्वुस्म्माँ२॥ऽउंदेवाऽअवताहवेंषु ॥ ११ ॥ अुमीषांञ्चि
त्तम्प्प्रंतिलोभयंन्तीगृहाणाङ्गांन्न्यप्प्वेपरेंहि ॥ अभिप्प्रेहिनिर्द्दहँहृत्सु

यारथेनरक्षोहामित्राँ२॥ऽअपबाधमानः ॥ प्प्रभञ्जन्त्सेनाःप्प्रमृणोयु
धाजयन्नस्माकमेद्ध्यवितारथानाम् ॥ ४ ॥ बलविज्ञायस्थविरःप्प्रवी
रःसहस्वान्वाजीसहमानऽउग्ग्रः ॥ अभिवीरोऽअभिसत्वासहोजाजैत्र
मिन्द्ररथमातिष्ठगोवित् ॥५॥ गोत्त्रभिदङ्गोविदंव्वज्जबाहुञ्जयन्तमज्म्म
प्प्रमृणन्तमोजसा ॥ इमꣳसजाताऽअनुवीरयद्ध्वमिन्द्रꣳसखायोऽअनु
सꣳरभद्ध्वम् ॥ ६ ॥ अभिगोत्त्राणिसहसागाहमानोदयोव्वीरःशतम
न्युरिन्द्रः ॥ दुश्च्यवनःपृतनाषाडयुद्ध्योस्म्माकꣳसेनाऽअवतुप्प्रयु
त्सु ॥ ७ ॥ इन्द्रऽआसान्नेताबृहस्पतिर्द्दक्षिणायज्ञःपुरऽएतुसोमः ॥

रोर्द्धरीयुोव्वरुणस्तेकृणोतुजयन्तुन्त्वानुदेवामदन्तु ॥ १७ ॥ ॥ इति
सꣳहितायांरुद्रजाप्येतृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥ ॥ ७ ॥ व्विभ्राड्बृह
त्पिबतुसोम्म्यम्मद्ध्वायुर्दधद्यज्ञपतावविह्रुतम् ॥ व्वातंजूतोयोऽअभिर
क्षतित्मनाप्रजाःपुपोषपुरुधाव्विराजति ॥ १ ॥ उदुत्यञ्जातवेदसन्दे
वंव्वहन्तिकेतवः ॥ दृशेव्विश्श्वायसूर्य्यम् ॥ २ ॥ येनापावकचक्षसाभु
रण्यन्तञ्जनाँ२॥ऽअनु ॥ त्वंव्वरुणपश्यसि ॥ ३ ॥ दैव्यावद्ध्वर्य्यूऽआग
तꣳरथेनसूर्य्यत्वचा ॥ मद्ध्वायज्ञꣳसमञ्जाथे ॥ तम्प्रत्नथायंव्वेनश्चि
त्रन्देवानाम् ॥ ४ ॥ तम्प्रत्नथापूर्व्वथाव्विश्श्वथेमथाज्ज्येष्ठतातिम्बर्हि

शोकैरन्धेनामित्त्रास्तमंसासचन्ताम् ॥ १२ ॥ अवंसृष्टापरापंतशर

व्येब्रह्मसंशिते ॥ गच्छामित्त्रान्प्रपद्यस्वमामीषाङ्कञ्चनोच्छिषः

॥ १३ ॥ प्रेताजयंतानरऽइन्द्रोवःशम्मंयच्छतु ॥ उग्रावंःसन्तुबाहवो

नाधृष्ष्यायथासंथ ॥ १४ ॥ असौय्यासेनामरुतःपरेषामभ्येतिनऽ

ओजंसास्प्पर्द्धमाना ॥ ताङ्गृहततमसापंब्रतेनयथामीऽअन्न्योऽअन्न्य

न्नजानन् ॥ १५ ॥ यत्रंबाणाःसम्पतंन्तिकुमाराविंशिखाऽइव ॥ तन्नऽ

इन्द्रोबृहस्पतिरदितिःशम्मंयच्छतुविश्वाहाशम्मंयच्छतु ॥ १६ ॥

मम्माणितेवम्मंणाच्छादयामिसोमंस्त्वाराजामृतेनानुंवस्ताम् ॥ उ

ह्मादेवोब्बृहस्प्पर्तिः ॥ सचैतसोविश्वैदेवायज्ञम्प्रावन्तुनःशुभे ॥
॥ १७ ॥ आसनमन्त्रः ॥ त्वंयंविष्ठदाशुषोनॄंःपांहिशृणुधीगिरंः ॥ र
क्षांतोकमुतत्मनां ॥ १८ ॥ अर्घमन्त्रः ॥ ॐसुहस्त्रंशीर्षापुरुषःसहस्त्रा
क्षःसुहस्त्रंपात् ॥ सभूमिंर्ठसुर्व्वतंस्पृत्वात्त्यंतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥ १९ ॥
॥ आचमनमन्त्रः ॥ ॐशन्नोदेवीरभिष्टंयऽआपोभवन्तुपीतयें ॥ शंय्यो
रभिस्त्रंवन्तुनः ॥ २० ॥ स्नानमन्त्रः ॥ ॥ आपोहिष्ठामंयोभुवस्तानं
ऽऊर्ज्जेदधातन ॥ मुहेरणांयुचक्षसे ॥ २१ ॥ योवःशिवतंमोरसुस्तस्यं
भाजयतेहनंः ॥ उशतीरिवमातरंः ॥ २२ ॥ तस्म्माऽअरंङ्गमामवो्य

रिषत् ॥ १२ ॥ घृतम्मिमिक्षेघृतमंस्स्युयोनिर्घृतेश्श्रितोघृतम्म्वं
स्स्युधामं ॥ अनुष्ष्वधमावंहमादयंस्स्वस्वाहाकृतंवृषभव्वक्षिहव्यम्
॥ १३ ॥ देवस्यंत्त्वासवितुः प्प्रंसुवेश्श्विनोर्ब्बाहुब्भ्याम्पूष्णोहस्ता
ब्भ्याम् ॥ १४ ॥ ॥ देवतोत्थापनमन्त्राः ॥ ॐ उत्तिष्ठब्ब्रह्मणस्स्पतेदे
वुयन्तस्त्वेमहे ॥ उपप्प्रयंन्तुमरुतंः सुदानंवऽइन्द्रंप्प्राशूर्भवासचा ॥
॥ १५ ॥ प्रतिष्ठामन्त्रः ॥ ॐ मनोजूतिर्ज्जुषतामाज्ज्यंस्स्यबृहस्प्पति
र्य्यज्ञमिमन्तंनोत्त्वरिष्टंय्यज्ञंसमिमन्दंधातु ॥ व्विश्श्वेदेवासंऽइहमा
दयन्तामोँ३ प्प्रतिष्ठ ॥ १६ ॥ आवाहनमन्त्रः ॥ धामच्छदग्निरिन्द्रोब्ब्र

रु० सूर्य्यं ॥ विश्वुमाभांसिरोचुनम् ॥ १० ॥ तत्सूर्य्यंस्यदेवुत्वन्तन्माहि अ०
७ त्वम्मुद्ध्याकर्त्तोर्व्वितंतुठुंसज्जंभार ॥ युदेदयुंक्कहुरितं÷सुधस्थादाद्रात्री ४
वार्सस्तनुतेसिमस्म्मैं ॥ ११ ॥ तन्मित्रस्युवरुंणस्याभिचक्षेसूर्य्योरु
पङ्कंणुतेद्योरुपस्थे ॥ अनुन्तमुन्न्यद्रुशंदस्युपाजं÷कृष्णमुन्न्यद्धुरितुःस
म्भंरन्ति ॥ १२ ॥ बण्णमुहाँ २॥ऽअंसिसूर्य्युबडांदित्यमुहाँ २॥ऽअंसि ॥
मुहस्तेंसुतोमंहिमापंनस्यतुद्धादेंवमुहाँ २॥ऽअंसि ॥ १३ ॥ बट्सूं
र्य्युश्श्रवंसामुहाँ २॥ऽअंसिसुत्रादेंवमुहाँ २॥ऽअंसि ॥ मुह्नादुवानांमसु ७
र्य्यं÷पुरोहिंतोविभुज्ज्योतिरदांभ्यम् ॥ १४ ॥ श्रायंन्तऽइवसूर्य्यंविं

श्वेदिन्द्रस्यभक्षत ॥ वसूनिजातेजनमानऽओजसाप्प्रतिभागन्नदी
धिम ॥ १५ ॥ अद्यादेवाऽउदितासूर्य्यस्यनिरंहसःपिपृतानिरव
द्यात् ॥ तन्नोमित्रोवरुणोमामहन्तामदितिःसिन्धुःपृथिवीऽउतद्यौः
॥१६॥ आकृष्णेनरजसावर्त्तमानोनिवेशयन्नमृतम्मर्त्यञ्च ॥ हिरण्यये
नसवितारथेनादेवोयातिभुवनानिपश्यन् ॥ १७ ॥ ॥ इति संहि
तायांरुद्रपाठेचतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ ॥ छ ॥ ॐ नमस्तेरुद्रम
न्यवऽउतोतऽइषवेनमः ॥ बाहुभ्यामुततेनमः ॥ १ ॥ यातेरुद्रशि
वातनूरघोरापापकाशिनी ॥ तयानस्तन्वाशन्तमयागिरिशन्ताभि

चांकशीहि ॥ २ ॥ यामिषुङ्गिरिशन्तुहस्तेंबिभर्ष्यस्तवे ॥ शिवाङ्गिरि
त्रुताङ्कुरुमाहिंठंसीःपुरुषुञ्जगत् ॥ ३ ॥ शिवेनुव्वचंसात्वागिरिशाच्छा
व्वदामसि ॥ यथांनुःसर्व्वमिज्जगंदयुक्ष्मठंसुमनाऽअसंत् ॥४॥ अद्धंचवो
चदधिवुक्ताप्प्रथुमोदैव्योंभिषक् ॥ अहींश्चसर्व्वांअुम्भयुन्तसर्व्वांश्चयातु
धान्योधराचीःपरासुव ॥ ५ ॥ असौयस्ताम्रोऽअरुणऽउतबुभ्रुःसुम-
ङ्गलः ॥ येचैनठंरुद्राऽअभितोदिक्षुश्श्रिताःसहस्रुशोवैषाठंहेडऽईमहे
॥६॥ असौयोंवुसर्प्पतिनीलंग्ग्रीवोविलोहितः ॥ उतैनंगोपाऽअदृश्श्रन्न
दृश्श्रन्नुदहार्य्यःसदृष्टोमृडयातिनः ॥ ७ ॥ नमोस्तुनीलंग्ग्रीवायस

षद॑ᳪस्वाव्विंदम् ॥ प्प्रतीचीनँव्वृजनन्दोहसेधुनिमाशुञ्जयन्तमनुयासुव
र्द्धसे ॥ ५ ॥ अयँव्वेनश्चोदयत्पृश्निगर्ब्भाज्ज्योतिर्ज्जरायूरजसोव्विमाने ॥
इममपाᳪसङ्गमेसूर्य्यँस्यशिशुन्नव्विप्प्रामतिभीरिहन्ति ॥ ६ ॥ चित्र
न्देवानामुदगादनीकञ्चक्षुर्म्मित्रस्यव्वरुणस्याग्ग्नेः ॥ आप्प्राद्यावापृथि
वीऽअन्तरिक्षᳪसूर्य्यँऽआत्माजगतस्तस्थुषश्च ॥ ७ ॥ आनऽइडा
भिर्व्विदथेसुशस्तिव्विश्श्वानरᳪसवितादेवऽएतु ॥ अपियथायुवानोमत्स
थानोव्विश्श्वञ्जगदभिपित्त्वेमनीषा ॥ ८ ॥ यदद्यकच्चव्वृत्रहन्नुदगाऽअभि
सूर्य्य ॥ सर्व्वन्तदिन्द्रतेव्वशे ॥ ९ ॥ तरणिर्व्विश्श्वदर्शतोज्ज्योतिष्कृदसि

स्तानोमुञ्चुन्त्वर्ठ॑ह॑स॑÷ ॥ ४३ ॥ दक्षिणामन्त्रः ॥ ॐहिरण्युगुर्भः
समंवर्त्तुताग्ग्रेभूतस्यंजुातःपतिरेकंऽआसीत् । सदांधारपृथिवीन्द्या
मुतेमाङ्कस्म्मैदेुवायंहुविषांव्विधेम ॥४४॥ आर्तिक्यमन्त्रः ॥ आरांत्त्रि
पार्थिवुर्ठरजं÷पितुरंप्प्राायिधामंभि÷ ॥ दिवःसदांर्ठसिबृहुतीव्वितिंष्ठ
सुऽआत्त्वेुषंवंर्त्तुतेतमं÷ ॥ ४५ ॥ पुष्पाञ्जलिमन्त्रः ॥ ॐयुज्ञेनंयुज्ञमंयज
न्तदेुवास्तानिुधम्म्माणिप्प्रथुमान्न्यांसन् ॥ तेहुनाकम्मंहिुमानं÷सच
न्तुयत्त्रुपूर्व्वेसाुद्ध्याःसन्तिदेुवाः ॥४६॥ अथस्वस्त्ययनमन्त्राः ॥ हरिः÷
ॐस्वुस्तिनुऽइन्द्रोवृुद्धश्रंवाःस्वुस्तिनं÷ पूषाव्विुश्ववेदाः ॥ स्वुस्ति

ॐ धूरसि धूर्व्व धूर्व्वन्तन्धूर्व्व तंय्योस्म्मान्धूर्व्वति तन्धूर्व्वयंव्वयन्धूर्व्वाम ॥ देवानामसि व्वह्नितमꣳ सस्नितमम्पप्प्रितमञ्जुष्टतमन्देवहूतमम् ॥ ४० ॥

दीपमन्त्रः ॥ ॐ अग्निर्ज्ज्योतिर्ज्ज्योतिरग्निः स्वाहा सूर्य्योज्ज्योतिर्ज्ज्योतिः सूर्य्यः स्वाहा ॥ अग्निर्व्वर्च्चोज्ज्योतिर्व्वर्च्चः स्वाहा सूर्य्योव्वर्च्चो ज्ज्योतिर्व्वर्च्चः स्वाहा ॥ ज्ज्योतिः सूर्य्यः सूर्य्योज्ज्योतिः स्वाहा ॥ ४१ ॥

नैवेद्यमन्त्रः ॥ ॐ अन्नपतेन्नस्य नो देह्यनमीवस्य शुष्मिणः ॥ प्रप्रदातारं तारिष ऽ ऊर्ज्जन्नो धेहि द्विपदे चतुष्पदे ॥ ४२ ॥ फलमन्त्रः ॥ ॐ याः फलिनीर्य्या ऽ अफला ऽ अपुष्पा याश्च पुष्पिणीः । बृहस्पतिप्रसूता

रु० १९ अ० ७

मेजातञ्चमेजनिष्यमाणञ्चमेसूक्तञ्चमेसुकृतञ्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम्॥
॥ ५ ॥ ऋतञ्चमेमृतञ्चमेयक्ष्मञ्चमेनामयच्चमेजीवातुश्चमेदीर्घायु
त्वञ्चमेनमित्रञ्चमेभयञ्चमेसुषञ्चमेशयनञ्चमेसूषाश्चमेसुदिनञ्चमेय
ज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ ६ ॥ यन्ताचमेधर्त्ताचमेक्षेमश्चमेधृतिश्चमेविश्वञ्च
मेमहश्चमेसम्विच्चमेज्ञात्रञ्चमेसूश्चमेप्रसूश्चमेसीरञ्चमेलयश्चमेयज्ञे
नकल्पन्ताम्॥७॥शञ्चमेमयश्चमेप्रियञ्चमेनुकामश्चमेकामश्चमेसौ
मनसश्चमेभगश्चमेद्रविणञ्चमेभद्रञ्चमेश्रेयश्चमेवसीयश्चमेयशश्चमे
यज्ञेनकल्पन्ताम्॥८॥ऊर्क्चं॥ 'नमस्ते' इत्यादि ६६ मन्त्रात्मको नम

१९

मनश्च मे चक्षुश्च मे श्श्रोत्रञ्च मे दक्षश्च मे बलञ्च मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ॥२॥
ओजश्च मे सहश्च मऽआत्मा च मे तनूश्च मे शर्म्म च मे वर्म्म च मे ङ्गानि च
मेऽस्थीनि च मे परूंषि च मे शरीराणि च मऽआयुश्च मे जरा च मे यज्ञेन क
ल्पन्ताम् ॥ ३ ॥ ज्यैष्ठ्यञ्च मऽआधिपत्यञ्च मे मन्युश्च मे भामश्च मे
मश्च मेम्भश्च मे जेमा च मे महिमा च मे वरिमा च मे प्प्रथिमा च मे वर्षिमा
च मे द्राघिमा च मे वृद्धञ्च मे वृद्धिश्च मे यज्ञेन कल्पन्ताम् ॥ ४ ॥ सत्त्य
ञ्च॥ 'नमस्ते' इत्यादि ६६ मन्त्रात्मको नमकाध्यायः पठनीयः॥ सत्त्य
ञ्च मे श्श्रद्धा च मे जगच्च मे धनञ्च मे विश्वञ्च मे महश्च मे क्रीडा च मे मोदश्च

णायंत्त्वोदानायंत्त्वाव्व्यानायंत्त्वा ॥ दीर्ग्घामनुप्प्रसितिमायुषेंधान्देवोवंः सविताहिरंण्यपाणिःप्प्रतिगृब्भ्णात्त्वच्छिद्द्रेणपाणिनाचक्षुंषेत्वामहीनाम्पयोंसि ॥ २ ॥ कलशस्थापनमन्त्रः ॥ आजिग्घ्रकुलशंम्मह्यात्त्वांव्विशन्त्विन्दंवः ॥ पुनंरूर्ज्जांनिवंर्त्तस्वसानंः सहस्रंन्धुक्ष्वोरुधांरापयंस्वतीपुनम्मांविशताद्द्रयिः ॥ ३ ॥ जलमन्त्रः ॥ वरुंणस्स्योत्तम्भंनमसिव्वरुंणस्यस्कम्भसर्ज्जंनीस्त्थोव्वरुंणस्यऽऋतसदंन्न्यसिव्वरुणस्यऽऋतसदंनमसिव्वरुंणस्यऽऋतसदंनमासाद ॥ ४ ॥ व्वसोःपवित्त्रंमसिशतधांरंव्वसोंःपवित्त्रमसिसहस्रंधारम्

गुणानान्त्वागुणपतिठंहवामहेप्प्रियाणान्त्वाप्प्रियपतिठंहवामहेंनि
धीनान्त्वांनिधिपतिठंहवामहेव्वसोमम ॥ आहमंजानिगर्भधमात्त्व
मंजासिगर्ब्भधम् ॥ ११ ॥ नमोगुणेब्भ्योगुणपतिब्भ्यश्श्चवोनमो
नमोव्व्रातेब्भ्योव्व्रातपतिब्भ्यश्श्चवोनमोनमोगृत्सेब्भ्योगृत्सपतिब्भ्य
श्श्चवोनमोनमोव्विरूपेब्भ्योव्विश्श्वरूपेब्भ्यश्श्चवोनमः ॥ १२ ॥ अ
थकलशस्थापनादिमन्त्राः ॥ भूस्पर्शः ॥ भूरसिभूमिरस्यदितिरसिव्वि
श्श्वधायाव्विश्श्वस्यभुवनस्यधर्त्री ॥ पृथिवीय्यच्छपृथिवीन्दृठंहपृथि
वीम्माहिठंसीः ॥१॥ धान्यप्रक्षेपमन्त्रः ॥ धान्यमसिधिनुहिदेवान्प्प्रा

॥ ९ ॥ ओषधीमन्त्रः ॥ याऽओषधीःसोमराज्ञीर्बह्वीःशतविचक्षणाः ॥ तासामसित्वमुत्तमारङ्कामायुशर्ठहृदे ॥ १० ॥ मृत्तिकामन्त्रः ॥ स्योनापृथिविनोभवानृक्षरानिवेशनी । यच्छानःशर्म्मसप्रथाः ॥ ॥ ११ ॥ दूर्वामन्त्रः ॥ काण्डात्काण्डात्प्ररोहन्तीपरुषःपरुषस्परि ॥ एवानोदूर्वेप्रतनुसहस्रेणशतेनच ॥ १२ ॥ अश्वत्थपत्रमन्त्रः ॥ अश्वत्थेवोनिषदनम्पर्णेवोवसतिष्कृता ॥ गोभाजऽइत्किलासथयत्सनवथपूरुषम् ॥ १३ ॥ धान्यपूरणमन्त्रः ॥ पूर्णादर्व्विपरापतसुपूर्णापुनरापत ॥ वस्नेवविक्रीणावहाऽइषमूर्जंठशतक्रतो ॥ १४ ॥ आवाहन

॥ देवस्त्वांसवितापुनातुव्वसोःपवित्रेणशतधारेणसुप्प्वाकामधुक्षः ॥
॥ ५ ॥ फलमन्त्रः ॥ ॥ याःफलिनीर्घ्याऽअफलाऽअपुष्पायाश्श्च
पुष्पिणीः ॥ बृहस्पतिप्प्रसूतास्तानोमुञ्चन्त्वᳪहंसः ॥ ६ ॥ पं
चरत्नमन्त्रः ॥ परिवाजपतिःकविरग्निर्हव्यान्यक्रमीत् ॥ दधद्रत्ना
निदाशुषे ॥ ७ ॥ हिरण्यमन्त्रः ॥ हिरण्यगर्भःसमवर्त्ततागग्रेभूतस्य
जातःपतिरेकऽआसीत् ॥ सदाधारपृथिवीन्द्यामुतेमाङ्कस्म्मैदेवाय
हविषाविधेम ॥ ८ ॥ गन्धमन्त्रः ॥ त्वाङ्गन्धर्व्वाअखनँस्त्वामिन्द्रस्त्वा
म्बृहस्पतिः ॥ त्वामोषधेसोमोराजाविद्वान्यक्ष्म्मादमुच्च्यत ॥

मंहिश्श्रवं÷ ॥ ३ ॥ पुनन्तुंमादेवजुनाःपुनन्तुमनंसाधियं÷ ॥
पुनन्तुव्विश्वांभूतानिजातंवेदःपुनीहिमां ॥ ४ ॥ यथेमांव्वाचंङ्कल्या
णीमावदानिजनेभ्यः ॥ ब्रह्मराजुन्याभ्याᳪंशूद्रायचार्य्यायच
स्वायचारणायच ॥ प्रियोदेवानांदक्षिणायैदातुरिहभूयासमयंमे
कामुःसमृंध्यतामुपंमादोनंमतु ॥५॥ सुत्रस्यऽऋद्धिरस्यगंन्मुज्ज्यो
तिरमृताऽअभूम ॥ दिवंम्पृथिव्याऽअद्ध्यारुहामाविदामदेवान्त्स्व
ज्ज्योतिं÷ ॥ ६ ॥ स्वस्तिनुऽइन्द्रोवृद्धश्श्रवाःस्वस्तिनं÷पूषाविश्व
वेदाः ॥ स्वस्तिनुस्ताक्ष्यौअरिष्टनेमिःस्वस्तिनोबृहस्पतिर्दधातु ॥

मन्त्रः ॥ तत्त्वांयामिब्रह्मंणावन्दंमानुस्तदाशांस्तेयजंमानोहुविर्ब्भिः
॥ अहेडमानोव्वरुणेहबोद्ध्युरुशꣳसमानुऽआयुःप्प्रमोषीः ॥ १५ ॥
अथ पुण्याहवाचनमन्त्राः ॥ सवितात्त्वांसुवानांꣳसुवतामुग्निर्गृहपं
तीनाꣳसोमोंव्वनुस्पतीनाम् ॥ बृहुस्पतिर्व्वाचऽइन्द्रोज्ज्यैष्ठ्यांयरुद्रः
पशुब्भ्योंमित्रःसुत्त्योव्वरुणोधर्म्मपतीनाम् ॥ १ ॥ नतद्रक्षांꣳसिन
पिशाचास्तरन्तिदेवानामोजःप्प्रथमजꣳह्येतत् ॥ योबिभर्त्तिदा
क्षायुणꣳहिरंण्ण्यꣳसदेवेषुंकृणुतेदीर्घमायुंःसमंनुष्ष्येषुकृणुतेदीर्घमा
युंः ॥ २ ॥ उच्चातेंयातमन्धंसोदिविसद्भूम्म्यादंदे ॥ उग्रꣳशर्म्म

समुरेपंथीनाम् ॥३॥ अथ मेधाम० ॥ ॐमेधाम्मेव्वरुणोददातुमेधामु ग्निःप्प्रजापतिः ॥ मेधामिन्द्रश्श्चव्वायुश्श्चमेधान्धातादंदातुमेस्वाहा ॥ ४ ॥ अथ सावित्रीम० ॥ ॐसवितात्त्वासवानांछंसुवतामग्ग्निर्ग्गृहपतीनाछंसोमोव्वनस्प्पतीनाम् ॥ बृहस्प्पतिर्व्वाचऽइन्द्रोज्ज्यैष्ठ्यायरुद्रःपशुब्भ्योमित्त्रःसत्त्योवरुणोधर्म्मपतीनाम् ॥ ५ ॥ अथ विजयाम० ॥ ॐप्राणायस्वाहापानायस्वाहाव्यानायस्वाहा ॥ अम्बेऽअम्बिकेम्बालिकेनमानयतिकश्श्चन ॥ ससस्त्यश्श्वकःसुभद्रिकाङ्काम्पीलवासिनीम् ॥ ६ ॥ अथ जयाम० ॥ ॐबह्वीनाम्पिताबहु

॥ ७ ॥ श्रीश्चतेलुक्ष्मीश्चुपत्न्यांवहोरात्रेपार्श्वेनक्षत्राणिरूपमु
श्विनौव्यात्तम् ॥ इष्णन्निषाणामुम्मंऽइषाणसर्वलोकम्मंऽइषाण
॥ ८ ॥ अथ षोडशमातृकामन्त्राः ॥ ॥ तत्र गौरीमन्त्रः ॥ ॐशम्मुर्
स्स्यवंधूतुरंरक्षोवंधूताऽअरांतुयोदिंत्त्यास्त्वगंसिप्प्रतित्त्वादितिर्वेत्त ।
अद्रिरसिवानस्पत्त्योग्ग्रावांसिपृथुबुध्नःप्प्रतित्त्वादित्त्यास्त्वग्गवेत्तु ॥
॥ १ ॥ अथ पद्मामं० ॥ ॐपावकानःसरस्वतीव्वाजेभिर्व्वाजिनीवती ॥
युज्ञंव्वष्टुधियावसुः ॥ २ ॥ अथ शचीम० ॥ निवेशनःसुङ्गमंनोव्वसूनांवि
श्वांरूपाभिचष्टेशचीभिः ॥ देवऽइवसवितासुत्त्यधर्म्मेन्द्रोनतस्थौ

वासुाऽअहिंर्ठ्ंसन्नःशिवोतीहि ॥ १७ ॥ त्र्यायुषञ्जुमदंग्ग्नेःकुश्यप
स्यत्र्यायुषम् ॥ यद्देवेषुंत्र्यायुषन्तन्नोंऽअस्तुत्र्यायुषम् ॥१८॥ शिवोना
मांसिस्वधितिस्तेपितानमंस्तेऽअस्तुमामांहिर्ठ्ंसीः ॥ निवर्त्तंयाम्म्या
युंषेन्नाद्यांयप्रजननांयरायस्पोषांयसुप्प्रजास्त्वायंसुवीर्य्यांय ॥१९॥
उग्ग्रश्चंभीमश्चध्वान्तश्चधुनिश्च ॥सासुह्वांश्चांभियुग्ग्वाचंविक्षिपःस्वा
हां॥२०॥ अग्ग्निर्ठ्ंहृदयेनाशनिर्ठ्ंहृदयाग्ग्रेणंपशुपतिंकृत्स्नहृदयेनभ
वँय्युक्क्ना ॥ शर्व्वम्मतंस्नाभ्यामीशांनम्मन्युनांमहादेवमंन्तःपर्शव्ये
नोग्ग्रन्देवँव्वांनिष्ठुनांव्वासिष्ठहनुःशिङ्गीनिकोश्याभ्यांम्॥२१॥उग्ग्रँल्लोहि

तेनमित्रꣳसौब्वंत्येनरुद्रन्दौब्वंत्येनेन्द्रंम्प्रक्रीडेनंमुरुतोबलेनसाद्ध्या
न्प्रमुदां॥भुवस्यकण्ठ्यंꣳरुद्रस्यांन्तःपार्श्व्यम्मंहादेवस्ययकृच्छर्वं
स्यंब्वनिष्ठुःपंशुपतेःपुरीतत्॥२२॥ स्वस्तिनऽइन्द्रोंबृद्धश्रंवाःस्वस्तिनंः
पूषाविश्ववेंदाः॥ स्वस्तिनस्तार्क्ष्योंऽअरिष्टनेमिःस्वस्तिनोबृहस्पतिं
र्द्दधातु॥२३॥पयंःपृथिव्याम्पयऽओषधीषुपयोंदिव्यन्तारिक्षेपयोंधाः
॥पयंस्वतीःप्प्रदिशंःसन्तुमह्यंम्॥२४॥ विष्णोंररार्टमसिविष्णोः
श्नप्त्रेस्थोविष्णोःस्यूरंसिविष्णोंर्द्ध्रुवोसि ॥ वैष्णवमंसिविष्णवे
त्वां॥२५॥अग्निर्द्देवताव्वातोंदेवतासूर्य्योंदेवतांचन्द्रमांदेवतावसवोदेव

तांरुद्रादेवतादित्यादेवतामरुतोदेवताविश्वेदेवादेवताबृहस्पतिर्देवते
न्द्रोदेवताव्वरुणादेवता॥२६॥ द्यौःशान्तिरन्तरिक्षꣳशान्तिःपृथिवीशा
न्तिरापःशान्तिरोषधयःशान्तिः ॥ व्वनस्पतयःशान्तिर्विश्वेदेवाःशा
न्तिर्ब्रह्मशान्तिःसर्व्वꣳशान्तिःशान्तिरेवशान्तिःसामाशान्तिरेधि ॥
॥२७॥ इतिसꣳहितायांरुद्रपाठेषष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥ ७ ॥ व्वाजश्चमेप्प्रस
वश्चमेप्प्रयतिश्चमेप्प्रसितिश्चमेधीतिश्चमेक्क्रतुश्चमेस्वरश्चमेश्लोकश्च
मेश्रवश्चमेश्रुतिश्चमेज्ज्योतिश्चमेस्वश्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ १ ॥
प्प्राणश्चमेपानश्चमेव्व्यानश्चमेसुश्चमेचित्तश्चमआधीतश्चमेव्वाक्चमे

वन्तꣳसचेमहि ॥ ११ ॥ एषतेरुद्रभागꣳसहस्वस्राम्बिकयातञ्जुषस्व
स्वाहैषतेरुद्रभागऽआखुस्तेपशुः ॥ १२ ॥ अवरुद्रमदीमह्यवदेवन्त्र्य
म्बकम् ॥ यथानोवस्यसस्करद्यथानꣳश्रेयसस्करद्यथानोव्यवसाय
यात् ॥ १३ ॥ भेषजमसिभेषजङ्गवेश्वायपुरुषायभेषजम् ॥ सुखम्मे
षायमेष्यै ॥१४॥ त्र्यम्बकँय्यजामहेसुगन्धिम्पुष्टिवर्द्धनम् ॥ उर्वारु
कमिवबन्धनान्मृत्योर्मुक्षीयमामृतात् ॥१५॥ त्र्यम्बकँय्यजामहेसुग
न्धिम्पतिवेदनम् ॥ उर्वारुकमिवबन्धनादितोमुक्षीयमामुतः ॥१६॥
एतत्तेरुद्रावसन्तेनपरोमूजवतोतीहि। अवततधन्वापिनाकावसꣳकृत्ति

रु० वारांश्चमेगोधूमांश्चमेमसूरांश्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ १२ ॥ अश्मां अ०
२० च ॥ 'नमस्ते' इत्यादि६६मन्त्रात्मको नमकाध्यायः पठनीयः ॥ अश्मां ७
चमेमृत्तिकाचमेगिरयश्चमेपर्वताश्चमेसिकताश्चमेवनस्पतयश्चमेहिरं
ण्यञ्चमेयश्चमेश्यामञ्चमेलोहञ्चमेसीसञ्चमेत्रपुचमेयज्ञेनकल्पन्ताम्
॥ १३ ॥ अग्निश्चमऽआपश्चमेवीरुधश्चमऽओषधयश्चमेकृष्टपच्या
श्चमेकृष्टपच्याश्चमेग्राम्याश्चमेपशवऽआरण्याश्चमेवित्तञ्चमेवित्ति
श्चमेभूतञ्चमेभूतिश्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ॥ १४ ॥ वसुचमेवसतिश्च २०
मेकर्म्मचमेशक्तिश्चमेर्थश्चमऽएमश्चमऽइत्याचमेगतिश्चमेयज्ञेनक

काध्यायःपठनीयः॥ ऊर्क्चंमेसूनृताचमेपयश्चमेरसश्चमेघृतञ्चमेमधु
चमेसग्धिश्चमेसपीतिश्चमेकृषिश्चमेवृष्टिश्चमेजैत्रञ्चमऽऔद्भिद्यञ्चमे
यज्ञेनकल्पन्ताम्॥९॥रयिश्चमेरायश्चमेपुष्टञ्चमेपुष्टिश्चमेविभुचंमेप्र
भुचंमेपूर्णञ्चमेपूर्णतरञ्चमेकुयवञ्चमेऽक्षितञ्चमेऽन्नञ्चमेऽक्षुच्चमेयज्ञेनक
ल्पन्ताम् ॥ १० ॥ वित्तञ्चमेवेद्यञ्चमेभूतञ्चमेभविष्यच्चमेसुगञ्चमे
सुपथ्यञ्चमऽऋद्धञ्चमऽऋद्धिश्चमेक्लृप्तञ्चमेक्लृप्तिश्चमेमतिश्चमेसुम
तिश्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम्॥११॥व्रीहयश्चमेयवाश्चमेमाषाश्चमेतिला
श्चमेमुद्गाश्चमेखल्वाश्चमेप्रियङ्गवश्चमेऽणवश्चमेश्यामाकाश्चमेनी

पुनीहिविश्वतः ॥ १० ॥ वैश्वदेवीपुनतीदेव्यागाद्यस्यामिमाबह्व्य स्तन्वोवीतपृष्ठाः ॥ तयामदन्तःसधमादेषुवयꣳस्यामपतयोरयी णाम् ॥ ११ ॥ चित्पतिर्म्मापुनातुवाक्पतिर्म्मापुनातुदेवोमासवि तापुनात्त्वच्छिद्रेणपवित्रेणसूर्य्यस्यरश्मिभिः ॥ तस्यतेपवित्रपते पवित्रपूतस्ययत्कामःपुनेतच्छकेयम् ॥ १२ ॥ याऽओषधीःसोम राज्ञीर्बह्वीःशतविचक्षणाः ॥ तासामसित्त्वमुत्तमारङ्कामायशꣳहृदे ॥ ॥ १३ ॥ याऽओषधीःसोमराज्ञीर्विष्ठिताःपृथिवीमनु ॥ बृहस्प तिप्प्रसूताऽअस्यैसन्दत्तवीर्य्यम् ॥ १४ ॥ देवस्यत्वासवितुःप्रस

पुवित्रेंणशुतायुंषा ॥ पुनन्तुंमापितामुहाःपुनन्तुप्रपितामंहाः ॥ पुं
वित्रेणशुतायुंषाविश्वुमायुर्व्यश्नवै ॥ ४ ॥ अग्नुऽआयूंषिपवसुऽ
आसुवोर्ज्जुमिषंञ्चनः ॥ आरेबांधास्वदुच्छुनांम् ॥५॥ पुनन्तुंमादेवज
नाःपुनन्तुमनंसाधियंः ॥ पुनन्तुंविश्वांभूतानिजातंवेदःपुनीहिमा
॥ ६ ॥ पुवित्रेंणपुनीहिमाशुक्रेंणदेवुदीद्यंत् ॥ अग्नेक्रत्वाक्रतूँ ॥
रनु ॥ ७ ॥ यत्तेंपुवित्रंमुर्चिष्यग्नेवितंतमन्तुरा ॥ ब्रह्मुतेनंपुनातुमा
॥ ८ ॥ पवंमानुःसोऽअुद्यनंःपुवित्रेंणविचंर्षणिः ॥ यःपोतुासपु
नातुमा ॥ ९ ॥ उुभाभ्यांन्देवसावितःपुवित्रेंणसुवेनंच ॥ मां

मंत्र

॥२६॥

म्महिंजातन्तेऽअर्व्वन् ॥८॥ सर्प्पमंत्रः ॥ नमोस्तुसुर्प्पेभ्योयेकेचंपृथि
वीमनु ॥ येऽअन्तरिक्षेयेदिवितेभ्यःसुर्प्पेभ्यो नमः ॥ ९ ॥ हनुमन्मं
त्रः ॥ अस्म्मेरुद्रामेहनापर्व्वतासोवृत्रहत्येभरहूतौसुजोषाः ॥ यःशंसं
तेस्तुवतेधायिपुज्रऽइन्द्रज्ज्येष्ठाऽअस्म्माँ ॥ अंवंतुदेवाः ॥ १० ॥ स
प्तर्षिमंत्रः ॥ सुप्तऽऋषयःप्रतिहिताःशरीरेसुप्तरक्षन्तिसदमप्रमा
दम् ॥ सुप्तापःस्वपतोलोकमीयुस्तत्रजागृतोऽअस्वप्नजौसत्रुस
दौचदेवौ ॥ ११ ॥ ध्रुवमंत्रः ॥ ध्रुवाक्षितिर्ध्रुवयोनिर्ध्रुवासिध्रुवंयोनि
मासीदसाधुया ॥ उक्ख्यस्यकेतुम्प्रथमञ्जुषाणाश्विनाध्वर्य्युसादय

सं०

॥२६॥

धिपतिꣳहवामहेव्वसोमम ॥ आहमंजानिगर्ब्भंधमात्वमंजासिगर्ब्भंधम्॥४॥ सूर्य्यमन्त्रः॥आकृष्णेनरजंसावर्तमानोनिवेशयंन्नमृतम्मर्त्यंञ्च॥हिरण्ययेंनसवितारथेनादेवोयातिभुवंनानिपश्यंन्॥५॥ त्र्यंबकमंत्रः ॥ त्र्यंबकंयजामहेसुगन्धिम्पुष्टिवर्द्धनम् ॥ उर्व्वारुकमिंवबन्धंनान्मृत्त्योर्म्मुक्षीयमामृतात् ॥६॥ब्रह्ममंत्रः ॥ ब्रह्मयज्ञानंप्रथमम्पुरस्ताद्विसीमतःसुरुचोंवेनऽआंवः॥ सबुध्न्याऽउपमाऽअस्यविष्ठाःसतश्चयोनिमसंतश्चविंवः॥७॥ स्कन्दमन्त्रः॥ यदक्रंन्दःप्प्रथमंजायंमानऽउद्यन्त्संमुद्रादुतवापुरीषात ॥ श्येनस्यपक्षाहंरिणस्यंबाहूऽउपस्तुत्य

मंत्र

॥२७॥

यत्त्रसोमं÷ सूयतेयत्त्रेयज्ञोघृतस्यधाराऽअभितत्पवन्ते ॥ १६ ॥ लक्ष्मी मन्त्रः ॥ श्रीश्चंतलक्ष्मीश्चपत्न्यांवहोरात्रेपार्श्वेनक्षत्राणिरूपमश्विनौव्यात्तम् ॥ इष्णन्निषाणामम्मंऽइषाणसर्वलोकम्मऽइषाण ॥ १७ ॥ सरस्वतीमन्त्रः ॥ पञ्चनद्य्ःसरस्वतीमपियन्तिसस्त्रोतसः ॥ सरस्वतीतुपञ्चधासोदेशेभंवत्सरित् ॥ १८ ॥ पृथ्वीमन्त्रः॥स्योनापृथिविनोभवानृक्षरानिवेशनी ॥ यच्छानःशम्मसप्रथाः ॥ १९ ॥ अम्मन्त्रः ॥ अप्स्वग्नेसधिष्टवसौषधीरनरुद्ध्यसे ॥ गर्भेसञ्जायसेपुनः ॥ २० ॥ ॥तेजोमन्त्रः ॥ ॥ अग्निन्दूतम्पुरोदधेहव्यवाहमुपब्रुवे ॥ देवाँ २॥आ

सं०

॥२७॥

तामिहत्त्वां ॥ १२ ॥ भूतमंत्रः ॥ भूतायंत्वानारातयेस्वरभिविख्य
पृहॅंहंन्तान्दुर्ष्याँ÷ ॥ पृथिव्यामुर्वन्तरिंक्षमन्वेमिपृथिव्यास्त्वानाभौ
सादयाम्म्यदित्याऽउपस्थेग्ग्नेहव्यॅरंक्ष ॥ १३ ॥ विश्वकर्ममंत्रः ॥
विश्वंकर्म्मंन्हविषावर्द्धनेनत्रातारमिन्द्रमकृणोरवद्धम् ॥ तस्मैवि
शः समंनमन्तपूर्वीरयमुग्ग्रोविहव्योयथासत् ॥ १४ ॥ अगस्तिमंत्रः ॥
कुम्भोवनिष्टुर्ज्जनिताशचीभिर्य्यस्मिन्नग्ग्रेयोन्यान्गर्भोऽअन्तः ॥ प्लु
शिर्व्यक्तःशतधारऽउत्सोदुहेनंकुम्भीस्वधाम्पितृब्भ्यं÷ ॥ १५ ॥
कालीमंत्रः । कन्याऽइववहतुमेतवाऽउऽअञ्ज्यानाऽअभिचाकशीमि ॥

न्तिःसर्व्वꣳशान्तिःशान्तिरेवशान्तिःसामाशान्तिरेधि ॥ ५ ॥ व्विश्वा
निदेवसवितर्दुरितानिपरासुव ॥ यद्भद्रन्तन्नऽआसुव ॥ ६ ॥ इमारुद्राय
तवसेकपर्द्दिनेक्षयद्वीरायप्रभरामहेमतीः ॥ यथाशमसद्द्विपदेचतुष्प
देव्विश्वम्पुष्टङ्ग्रामेऽअस्मिन्ननातुरम् ॥ ७ ॥ एतन्तेदेवसवितर्य्य
ज्ञम्प्प्राहुर्ब्बृहस्प्पतयेब्रह्मणे ॥ तेनयज्ञमवतेनयज्ञपतिन्तेनमामव ॥ ८ ॥
मनोजूतिर्जुषतामाज्यस्यबृहस्पतिर्य्यज्ञमिमन्तनोत्वरिष्टंयज्ञꣳ
समिमन्दधातु ॥ व्विश्वेदेवासऽइहमादयन्तामोँऽप्रतिष्ठ ॥ ९ ॥ एषवै
प्रतिष्ठानामयज्ञोयत्रैतेनयज्ञेनयजन्तेसर्व्वमेवप्रतिष्ठितंभवति ॥ १० ॥

नुस्ताक्ष्र्योऽअरिष्टनेमिःस्वुस्तिनोबृहुस्प्पतिर्दधातु ॥ १ ॥ पयःप
थिव्याम्पयुऽओषधीषुपयोदिव्युन्तरिंक्षेपयोधाः ॥ पयस्वतीःप्प्रुदि
शंःसन्तुमह्यम् ॥ २ ॥ व्विष्णोरुराटमसिविष्णोःश्नप्त्रैस्त्थोव्विष्णोः
स्यूरसिव्विष्णोर्ध्रुवोसि ॥ वैष्णुवमसिव्विष्णवेत्त्वा ॥ ३ ॥ अग्निर्देवता
व्वातोदेवतासूर्य्योदेवताचुन्द्रमादेवताव्वसवोदेवतारुद्रादेवतादित्त्यादे
वतामुरुतोदेवताविश्श्वेदेवादेवताबृहुस्प्पतिर्देवतेन्द्रोदेवताव्वरुणोदे
वता ॥ ४ ॥ द्यौःशान्तिरुन्तरिक्षुठंशान्तिःपृथिवीशान्तिरापःशान्ति
रोषधयःशान्तिः ॥ व्वनुस्प्पतयुःशान्तिर्व्विश्श्वेदेवाःशान्तिर्ब्रह्मशा

न्तरिक्षायस्वाहांव्वायवेस्वाहा ॥ दिवेस्वाहासूर्य्यायस्वाहा ॥१०॥
अथ मातृम० ॥ ॐअनाधृष्टापुरस्तादग्नेराधिपत्त्यऽआयुर्म्मेदाः पुत्र
वतीदक्षिणतऽइन्द्रस्याधिपत्येप्रजाम्मेदाः सुषदापश्चाद्देवस्यसवि
तुराधिपत्येचक्षुर्म्मेदाऽआश्रुतिरुत्तरतोधातुराधिपत्त्येरायस्स्पोषम्मे
दाः ॥ विधृतिरुपरिष्टाद्बृहस्पतेराधिपत्त्यऽओजोमेदाव्विश्वाभ्यो
मानाष्ट्राभ्यस्प्पाहिमनोरश्वासि ॥११॥ अथ लोकमातृम० ॥ ॐरयि
श्चमेरायश्चमेपुष्टञ्चमेपुष्टिश्चमेव्विभुचमेप्रभुचमेपूर्णञ्चमेपूर्णतर
ञ्चमेकुयवश्चमेक्षितश्चमेन्नञ्चमेक्षुच्चमेयज्ञेनकल्पन्ताम् ॥१२॥ अथ

रंस्यपुत्रा॑श्चुश्चाकृणोतिसमंनाबुगत्यं ॥ इषुधिःसङ्काःपृतनाश्चुस
र्वाःपृष्ठेतिनंद्धोजयातुप्प्रसूंतः ॥ ७ ॥ अथ देवसेनाम० ॥ ॐ इन्द्रंऽ
आसान्नेताबृहस्प्पतिर्द्दक्षिणायुज्ञःपुरऽएंतुसोमंः ॥ देवसेनानांमभि
भञ्जतीनाञ्जयंन्तीनाम्मरुतौयुन्त्वग्ग्रंम् ॥८॥ अथ स्वधाम०॥ॐ पितृ
भ्यंःस्वधायिभ्यःस्वधानमंःपितामहेभ्यंःस्वधायिभ्यंःस्वधान
मुःप्प्रपितामहेभ्यःस्वधायिभ्यंःस्वधानमंः ॥ अक्षंन्पितरोमी
मदन्तपितरोतीतृपुन्तपितरुःपितरःशुन्धद्ध्वम् ॥९॥ अथ स्वाहाम० ॥
स्वाहांप्प्राणेभ्युःसाधिपतिकेभ्यः ॥ पृथिव्यैस्वाहाग्ग्नयेस्वाहा

मंत्र

॥१७॥

पुवित्रेणशुतधारेणसुप्प्वाकामधुक्षः ॥ १६ ॥ ॥ अथ नवग्रहम न्त्राः ॥ ॥ आकृष्णेनुरजंसुावर्त्तमानोनिवेशयंन्नमृतुम्मर्त्त्यंञ्च ॥ हिरुण्ययेनसवितारथेनादेवोयातिभुवंनानिपश्यंन् ॥ १ ॥ इमन्देवाऽअसपुत्नꣳसुंवद्ध्वंमहुतेक्षत्त्रायमहुतेज्ज्यैष्ठ्यांयमहुतेजानंराज्ज्युायेन्द्र स्स्येन्द्रियायं ॥ इमममुष्य्यंपुत्रममुष्य्यैपुत्रमुस्स्यैविशऽएषवोमीराजासोमोस्म्माकंम्ब्राह्मणानाꣳराजा ॥ २ ॥ अग्निर्म्मूर्द्धादिवःकुकुत्पतिःपृथिव्याऽअयम् ॥ अपाꣳरेताꣳसिजिन्वति ॥ ३ ॥ ॐ उद्बुद्ध्यस्स्वाग्ग्नेप्प्रतिजागृहित्त्वमिष्टापूर्त्तेसꣳसृंजेथामयञ्च ॥ अ

सं०

॥१७॥

स्मिन्त्सुधस्थेऽअद्ध्युत्तरस्मिन्विश्वेदेवायजमानश्चसीदत ॥
॥ ४ ॥ बृहस्पतेऽअतियदर्य्योऽअर्हाद्द्युमद्विभातिक्रतुमज्जनेषु ॥ य
द्दीदयच्छवसऽऋतप्रजाततदस्मासुद्रविणन्धेहिचित्रम् ॥ ५ ॥
अन्नात्परिस्स्रुतोरसम्ब्रह्मणाव्व्यपिबत्क्षत्रम्पयःसोमम्प्रजापतिः ॥
ऋतेनसत्यमिन्द्रियंव्विपानꣳशुक्रमन्धसऽइन्द्रस्येन्द्रियमिदम्पयोमृत
म्मधु ॥ ६ ॥ शन्नोदेवीरभिष्टयऽआपोभवन्तुपीतये ॥ शंय्योरभि
स्रवन्तुनः ॥ ७ ॥ कयानश्चित्रऽआभुवदूतीसदावृधःसखा ॥ कया
शचिष्ठयावृता ॥ ८ ॥ केतुङ्कृण्वन्नकेतवेपेशोमर्य्याऽअपेशसे ॥ स

मूर्षद्ध्भिरजायथाः ॥ ९ ॥ अथनवग्राहाधिदेवतामन्त्राः ॥ त्र्यंम्बकं
य्यजामहेसुगन्धिम्पुंष्टिवर्द्धनम ॥ उर्व्वारुकमिवबन्धंनान्मृत्योर्म्मु
क्षीयमामृतांत् ॥ १ ॥ श्रीश्चंतेलक्ष्मीश्चपत्न्यांवहोरात्रेपार्श्वेनक्ष
त्राणिरूपमश्विनौव्यात्तंम् ॥ इष्णन्निषाणामुम्मंऽइषाणसर्व्वलोक
म्मंऽइषाण ॥ २ ॥ यदक्रन्दः प्प्रथमञ्जायंमानऽउद्यन्त्संमुद्रादुतवापु
रीषात् ॥ श्येनस्यंपक्षाहंरिणस्यंबाहूऽउंपस्तुत्युम्महिजातन्तेंऽअर्व्व
न् ॥ ३ ॥ व्विष्णोरराटंमसिव्विष्णोः श्नप्त्रेस्थोव्विष्णोःस्यूरंसिव्विष्णो
र्ध्रुवोसि ॥ वैष्णवमंसिव्विष्णंवेत्वा ॥ ४ ॥ ब्रह्मंयज्ञानम्प्प्रंथमम्पर

धृतिम० ॥ ॐभुद्रङ्कर्णेभिःशृणुयामदेवाभुद्रम्पश्येमाक्षभिर्य्यजत्राः ॥ स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवाꣳसंस्तनूभिर्व्यशेमहिदेवहितंयदायुः ॥ १३ ॥ अथ पुष्टिम० ॥ ॐअङ्गान्यात्मन्भिषजातदश्विनात्मानमङ्गैःसमधात्सरस्वती ॥ इन्द्रस्यरूपꣳशतमानमायुश्चन्द्रेणज्ज्योतिरमृतन्दधानाः ॥१४॥ अथ तुष्टिम० ॥ ॐजातवेदसेसुनवामसोममरातीयतोनिदहातिवेदः ॥ सनःपर्षदतिदुर्ग्गाणिविश्वानावेवसिन्धुन्दुरितात्यग्निः ॥ १५ ॥ अथ कुलदेवताम० ॥ ॥ ॐवसोःपवित्रमसिशतधारंवसोःपवित्रमसिसहस्रधारम् ॥ देवस्त्वासवितापुनातुवसोः

पंत्रुवे ॥ देवाँ २ँ ॥ ऽआसांदयादिह ॥ १ ॥ अप्प्स्वग्ग्नेसधिष्ट्ववसौषं
धीरनुंरुध्यसे ॥ गर्ब्भेसञ्जांयसेपुनंः ॥ २ ॥ स्योनापृथिविनोभवानृ
क्षुरानिवेशंनि ॥ यच्छांनुःशर्म्मसुप्प्रथां ॥ ३ ॥ इदंविष्णुर्व्विचंक्रमे
त्रेधानिदंधेपुदम् ॥ समूढमस्यपाᳩसुरेस्वाहां ॥ ४ ॥ त्रातारमि
न्द्रंमवितारमिन्द्रᳪहवेहवेसुहवᳪशूरमिन्द्रंम् ॥ ह्वयांमिशुक्क्रम्पुंरुहूत
मिन्द्रंᳩस्वस्तिनोंमघवांधात्विन्द्रंः ॥ ५ ॥ अदित्यैरास्नासीन्द्राण्या
ऽउष्णीषंः ॥ पूषासिघर्म्मायंदीष्ष्व ॥ ६ ॥ प्रजांपतेनत्वदेतान्न्य
न्न्योविश्वारूपाणिपरिताबंभूव ॥ यत्कांमास्तेजुहुमस्तन्नोंऽअस्तु

स्तुाद्विसीमुतःसुरुचोवेनऽआवः ॥ सबुध्न्याऽउपमाऽअस्यविष्ठाःसुत

श्चयोनिमसंतश्चविवः ॥ ५ ॥त्रातारमिन्द्रमवितारमिन्द्रꣳहवेहवेसुह

वꣳशूरमिन्द्रम् । ह्वयामिशक्रम्पुरुहूतमिन्द्रꣳस्वस्तिनोमघवाधात्वि

न्द्रः ॥६॥ युमायत्वामखायत्वासूर्य्यस्यत्वातपसे ॥ देवस्त्वासवि

तामध्वानक्तुपृथिव्याःसꣳस्पृशस्पाहि ॥ अर्चिरसिशोचिरसितपोसि

॥ ७ ॥ कार्षिरसिसमुद्रस्यत्वाक्षित्याऽउन्नयामि ॥ समापोऽअद्भिर

ग्मतसमोषधीभिरोषधीः ॥ ८ ॥ चित्रावसोस्वस्तितेपारमशीय ॥

॥ ९ ॥ अथप्रत्यधिदेवतामन्त्राः ॥ ॐअग्निन्दूतम्पुरोदधेहव्यवाहम्

नीम् ॥ २ ॥ व्वातोंव्वामनोंवागन्धुर्व्वाःसुप्तविंꣳशतिः ॥ तेऽअग्रेश्व्वं
मायुञ्जुँस्तेऽअंस्म्मिन्मञ्जुवमादंधुः ॥ ३ ॥ घृतङ्घृंतपावानःपिब
तुव्वसांव्वुसापाव्वानःपिबतान्तरिक्षस्यहुविरंसिुस्वाहा ॥ दिशंःप्प्रुदिशंऽ
आदिशोंव्विदिशऽउुद्दिशोंदिग्भ्यःस्वाहां ॥ ४ ॥ यावुाङ्कशुामधुंमुत्याश्वि
नासूनृतांवती ॥ तयांयुज्ञम्मिमामिक्षताम् ॥ ५ ॥ अथदिक्पालमन्त्राः ॥
त्रातारुमिन्द्रंमवितारुमिन्द्रꣳहवेहवेसुहवꣳशूरुमिन्द्रम् ॥ ह्वयांमिुश
क्रम्पुंरुहूतमिन्द्रंꣳस्स्वुस्तिनोंमुघवांधात्विन्द्रंः ॥ १ ॥ अथअग्निम
न्त्रः ॥ त्वन्नोंऽअग्नेव्वरुंणस्यव्विद्वान्देवस्स्यहेडोऽअवंयासिसीष्ठाः ॥

व्वयꣳस्यामपतयोरयीणाम् ॥ ७ ॥ नमोस्तुसर्प्पेभ्योयेकेचपृथिवी
मनु ॥ येऽअन्तरिक्षेयेदिवितेभ्यःसर्प्पेभ्योनमः ॥ ८ ॥ ब्रह्मयज्ञा
नम्प्रथमम्पुरस्ताद्विसीमतःसुरुचोव्वेनऽआवः ॥ सबुध्न्याऽउपमा
ऽअस्यविष्ठाःसतश्चयोनिमसतश्चव्विवः ॥ ९ ॥ अथगणेशादिपं
चदेवतामन्त्राः ॥ गणानान्त्वागणपतिꣳहवामहेप्प्रियाणान्त्वाप्प्रि
यपतिꣳहवामहेनिधीनान्त्वानिधिपतिꣳहवामहेव्वसोमम ॥ आहम
जानिगर्ब्भधमात्वमजासिगर्ब्भधम् ॥ १ ॥ अम्बेऽअम्बिकेम्बालि
केनमानयतिकश्चन ॥ ससस्त्यश्वकःसुभद्रिकाङ्काम्पीलवासि

म्पांतस्वुस्तिभिःसदांनः ॥ ६ ॥ कुबेरमन्त्रः ॥ वयꣳसोमव्व्रतेतवमनं
स्तनूषुबिभ्रंतः॥प्रजावन्तःसचेमहि॥७॥शिवमन्त्रः॥ तमीशानञ्जग
तस्तस्थुषस्पतिन्धियञ्जिन्वमवसेहूमहेव्वयम् ॥ पूषानोयथावेदसाम
सद्वृधेरक्षितापायुरदब्धःस्वस्तयेे ॥ ८ ॥ ब्रह्ममन्त्रः ॥ ब्रह्मयज्ञानम्प्र
थमम्पुरस्ताद्विसीमतःसुरुचोव्वेन आवः ॥ सबुध्न्याऽउपमाऽअस्य
विष्ठाःसतश्चयोनिमसतश्चव्विवः ॥ ९ ॥ शेषमन्त्रः ॥ स्योनापृथि
विनो भवानृक्षरानिवेशनि ॥ यच्छानःशर्म्मसप्रथाः ॥ १० ॥ अथ
क्षेत्रपालमन्त्रः ॥ नहिस्पशमविदन्नन्यमस्माद्वैश्वानरात्पुरऽएतारं

यजिष्ठोव्वह्नितमुᳲशोशुचानोव्विश्वाद्वेषांᳬसिप्प्रमुमुग्ध्युस्म्मत् ॥ २ ॥
यममन्त्रः ॥ असियुमोऽअस्स्यांदित्त्योऽअर्व्वन्नसित्रितोगुह्येनव्व्रते
नं ॥ असिुसोमेनसुमयाव्विपृक्क्तऽआहुस्तेत्त्रीणिदिविबन्धनानि ॥
॥ ३ ॥ नैर्ऋतमन्त्रः ॥ ॥ असुन्व्वन्तुमयंजमानामिच्छस्तेनस्येत्या
मन्विहितस्कंरस्य ॥ अन्न्यमुस्म्मदिच्छुसातऽइत्यानमोदेविनि
ऋतेतुभ्यंमस्तु ॥ ४ ॥ वरुणमन्त्रः ॥ इमम्मेवरुणश्श्रुधीहवंमुद्याच
मृडय ॥ त्वामंवस्युराचके ॥ ५ ॥ आनोनियुद्भिᳲशुतिनीभिरध्वरᳬ
संहस्रिणीभिरुपंयाहियज्ञम् ॥ व्वायोऽअस्म्मिन्त्सवनेमादयस्स्वयूय

मंवुस्स्युराचंके ॥ ३ ॥ तत्त्वांयामिब्रह्मंणाव्वन्दंमानुस्तदाशांस्तेयज
मानोहुविर्ब्भिः ॥ अहेडमानोव्वरुणेहबोधुरुंशर्ठसुमानुऽआयुःप्प्र
मोषीः ॥ ४ ॥ अयाश्चाग्ग्नेस्यनभिशस्तिपाश्चसत्वमित्वमयाऽअ
सि ॥ अयानोयज्ञंवहास्ययानोधेहिभेषजर्ठस्वाहा ॥ ५ ॥ येतेशत
म्वरुणयेसहस्रंयज्ञियाः पाशावितताम्महान्तः ॥ तेभिन्नोऽअद्यसवि
तोत्तविष्णुर्व्विश्वेमुञ्चन्तुमरुतःस्वर्क्काः ॥ ६ ॥ उदुत्तमम्व्वरुणपाशंमु
स्म्मदवाधुमंविमध्यमर्ठश्रंथाय ॥ अथाव्वयमादित्त्यव्व्रतेतुवानाग
सोऽअदितयेस्स्याम ॥ ७ ॥ भवतन्नःसमंनसौसचेतसावरेपसौ ॥ मा

मुग्नेः ॥ एमैनमवृधन्नमृताऽअमंर्त्यंवैश्वानुरङ्क्षैत्रंजित्यायदेवाः ॥
॥ १ ॥ अथ अग्नेर्ध्यानमन्त्रः ॥ चुत्वारिशृङ्गात्रयोंऽअस्यपादाद्वेशी
र्षैसुप्तहस्तांऽसोऽअस्य ॥ त्रिधांबुद्धोवृंषुभोरोरवीतिमुहोदुवोमुर्त्यां
२ ॥ ऽआविवेश ॥१॥ अथाष्टाहुतिमन्त्राः ॥ त्वन्नोंऽअग्नेवरुंणस्स्यवि
द्वान्देवस्यहेडोऽअवंयासिसीष्ठाः ॥ यजिष्ठोबह्नितमुःशोशुंचानोवि
श्वाद्वेषांसिप्रमुंमुग्ध्युस्ममत् ॥ १ ॥ सत्वन्नोंऽअग्नेवुमोभंवोती
नेदिष्ठोऽअस्याऽउषसोव्युष्टौ ॥ अवंयक्ष्वनोवरुंणुरराणोवीहिमृ
डीकंसहवोनऽएधि ॥२॥ इमम्मेवरुणश्रुधीहवंमुद्याचंमृडय ॥ त्वा

क्कृतो ॥ ३ ॥ पुनंस्त्वादित्त्यारुद्द्रावसंवुंःसामिन्धतुाम्पुनंर्ब्बुंह्माणाेंवसु
नीथयुज्ञैः ॥ घृतेनुत्वन्तुन्न्वुंम्वर्द्धंयस्स्वसुत्याःसन्तुयजंमानस्स्युका
मांः ॥ ४ ॥ अथ भस्मधारणमन्त्रः ॥ त्र्युायुषञ्जमदग्नेःकुश्यपंस्यत्र्या
युषम् । यद्देवेषुंत्र्यायुषंतन्नोंऽअस्तुत्र्यायुषम् ॥ १ ॥ अथाभिषेकमन्त्राः।
ॐआपोुहिष्ठामंयोुभुवुस्तानंऽऊुर्ज्जेंदंधातन ॥ मुहेरणांयुचक्षंसे ॥ १ ॥
योवंःशिुवतंमोुरसुस्तस्यंभाजयतेुहनंः ॥ उुशुतीरिंवमुातरंः ॥ २ ॥
तस्मुाऽअरंङ्गमामवोुयस्युक्षयांयुजिन्न्वंथ ॥ आपोंजुनयथाचनः ॥ ३ ॥
पुनन्तुंमापितरंःसोुम्यासःपुनन्तुंमापितामुहाःपुनन्तुुप्रपिंतामहाः ॥

यज्ञꣳहिꣳसिष्टम्मायज्ञपतिञ्जातवेदसौशिवौभवतमद्यनः ॥८॥ अथ
बर्हिर्होममन्त्रः॥ देवागातुविदोगातुंवित्त्वागातुमित ॥ मनसस्पतऽइ
मन्देवयज्ञꣳस्वाहावातेधाः ॥ १ ॥ अथ पूर्णाहुतिमन्त्राः ॥ मूर्द्धानं
न्दिवोअरतिम्पृथिव्यावैश्वानरमृतऽआजातमग्निम् ॥ कविꣳस
म्राजमतिथिञ्जनानामासन्नापात्रञ्जनयन्तदेवाः ॥ १ ॥ वसोःपवि
त्रमसिशतधारम्वसोःपवित्रमसिसहस्रधारम् ॥ देवस्त्वासविता
पुनातुवसोःपवित्रेणशतधारेणसुप्वा कामधुक्षः ॥ २ ॥ पूर्णाद
र्विपरापतसुपूर्णापुनरापत ॥ वस्नेवविक्रीणावहाऽइषमूर्जꣳशत